

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta
Katedra pedagogiky

Bakalářská práce

ŽÁNŘ FANTASY A JEHO VYUŽITÍ PŘI PRÁCI S DĚTMI A MLÁDEŽÍ VE VOLNÉM ČASE

Vedoucí práce: doc. PhDr. Helena Zbudilová, Ph.D.

Autor práce: Barbara Smrčková

Studijní obor: Pedagogika volného času PS

Ročník: III.

2018

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně, pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě (v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Teologickou fakultou) elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum:

Podpis:

Poděkování

Zejména bych chtěla poděkovat vedoucí mé bakalářské práce paní doc. PhDr. Heleně Zbudilové, Ph.D., za čas, trpělivost a velmi cenné rady. Dále bych chtěla poděkovat paní Janě Princové za odbornou a velmi ochotnou pomoc při realizaci projektu praktické části této práce. A v neposlední řadě také velice děkuji své rodině, která se mě snažila co možná nejvíce podporovat.

Obsah

Úvod.....	5
I. Teoretická část.....	7
1. Čtenářské preference české dětské populace	7
1.2 Oblíbený žánr	8
1.3 Oblíbené dílo a autor	9
1.4 Vlastní zjištění preference žánru	10
2. Definice žánru fantasy	11
3.1 Život a tvorba autorky	14
3. Literární série o Harrym Potterovi.....	15
4. Stručné představení série knih o Harrym Potterovi	19
4.1 <i>Harry Potter a kámen mudrců (1997)</i>	19
4.2 <i>Harry Potter a tajemná komnata (1998)</i>	20
4.3 <i>Harry Potter a vězeň z Azkabanu (1999)</i>	20
4.4 <i>Harry Potter a ohnivý pohár (2000)</i>	21
4.5 <i>Harry Potter a Fénixův řád (2003)</i>	22
4.6 <i>Harry Potter a princ dvojí krve (2005)</i>	23
4.7 <i>Harry Potter a relikvie smrti (2007)</i>	23
5. Využití románové ságy o Harrym Potterovi ve volném čase	24
II. Praktická část	27
6. Návrh letního dětského tábora	27
7. Charakteristika vybraného školního zařízení.....	30
8. Projekt.....	31
8.1 Popis průběhu.....	40
8.2 Zhodnocení projektu	42
8.3 Ověření projektu.....	43
Závěr	48
Seznam použitých zdrojů.....	50
Seznam příloh	53
Abstrakt.....	58
Abstrakt v anglickém jazyce.....	59

Úvod

Téma předložené bakalářské práce jsem si zvolila, protože jsem dlouholetou čtenářkou žánru fantasy. Dle mého názoru mezi nejvýraznější díla v žánru fantasy patří série knih o Harrym Potterovi, která se těší značnému zájmu čtenářů. Ke komerčnímu úspěchu tohoto rozsáhlého literárního počinu přispěla také kvalita filmového zpracování. Proto jsem se rozhodla věnovat pozornost právě knižním příběhům Harryho Pottera, které uvedou čtenáře do okouzlujícího magického světa a dovolí jim prožít poutavá dobrodružství hlavních hrdinů.

Mnozí si myslí, že tato série je zaměřena pouze na děti, ale například Sean Smith, autor knihy *Sen jménem Harry Potter*, má jiný názor: "*Pochopil jsem, proč Harryho Pottera berou i dospělí. Existují klasické dětské knížky, není jich ovšem moc, které můžeme otevřít kdykoli, a nikdy nás nezklamou. ... V tom je myslím ukryto tajemství nesmrtelnosti některých dětských příběhů: čím jsme starší, a snad i moudřejší, tím více půvabných detailů v knize objevujeme.*"¹ Hlavní hrdinové se vyvíjejí a dospívají společně se čtenářem, což bylo jedním z autorčiných záměrů.

Teoretická část bakalářské práce je rozdělena do čtyř hlavních kapitol. První kapitola bude zaměřena na čtenářské preference, definici žánru fantasy a její vymezení z hlediska zájmu současného dětského a dospívajícího čtenáře. Bylo vycházeno především z výzkumu *České děti jako čtenáři* od Ireny Prázové, Kateřiny Homolové, Hany Landové a Víta Richtera, který byl svým zaměřením, komplexností a reprezentativností prvním průzkumem tohoto typu v České republice.² V práci bude rovněž zmíněno zjištění preference žánru dětských čtenářů, pocházející z dětského oddělení Jihočeské vědecké knihovny v Českých Budějovicích.

Druhá kapitola bude zahrnovat základní definice žánru fantasy čerpané zejména ze zdrojů *Slovníku literární teorie* od Štěpána Vlašína a z *Encyklopedie literatury science fiction* od Ondřeje Neffa.

Třetí kapitola zevrubně představí literární dílo o Harrym Potterovi. Uvede klíčové znaky této série a seznámí čtenáře s tím, jak se knihy umístily v anketě „Moje kniha“, která proběhla v roce 2004 v České republice.³

---

¹ SMITH, Sean. *Sen jménem Harry Potter: životní příběh J. K. Rowlingové*. s. 11.

² PRÁZOVÁ, Irena. HOMOLOVÁ, Kateřina. LANDOVÁ, Hana. RICHTER, Vít. *České děti jako čtenáři*. s. 11.

³ SVAZ KNIHOVNÍKŮ A INFORMAČNÍCH PRACOVNÍKŮ. *Výsledky*. In: *mojekniha.cz*. [online]. [cit. 24.03.2017]. Dostupné z: <<http://www.mojekniha.cz/mojeVysl.htm#204>>.

Kapitola bude dále obsahovat krátkého průvodce magickým světem Harryho Pottera. Osvětlí pojem „pottermánie“ a uvede příklady míst, která se zabývají touto tematikou. Součástí bude i stručná informace o životě a tvorbě autorky Joanne K. Rowlingové.

Čtvrtá kapitola se zaměří na jednotlivé díly celé série knih o malém kouzelníkovi z Bradavic a jejich popisu. Díla vznikla v letech 1997 až 2007.

V dnešní době jsou příběhy o Harrym Potterovi vnímány jako výrazný literární fenomén, neboť knihy Rowlingové přivedly ke čtení celou generaci dětských čtenářů.

Praktická část bude obsahovat návrh letního dětského tábora s tematikou Harryho Pottera, zahrnující různé volnočasové aktivity s využitím prvků estetické výchovy.

Zkrácená verze projektu s názvem Magická škola bude dle časových možností zrealizována a ověřena pomocí dotazníkového šetření ve školní družině Základní školy Trhové Sviny. Součástí bude také popis průběhu projektu a jeho následné zhodnocení.

I. Teoretická část

1. Čtenářské preference české dětské populace

V této kapitole zjistíme, která konkrétní díla české děti od 6 do 14 let baví číst nejvíce, jaký žánr a jaké autory preferují. Statistiky výzkumu pocházejí z knihy Ireny Prázové, Kateřiny Homolové, Hany Landové a Víta Richtera s názvem *České děti jako čtenáři*, která přináší výsledky prvního reprezentativního výzkumu českého dětského čtenářství, který se realizoval v letech 2013 a 2014.

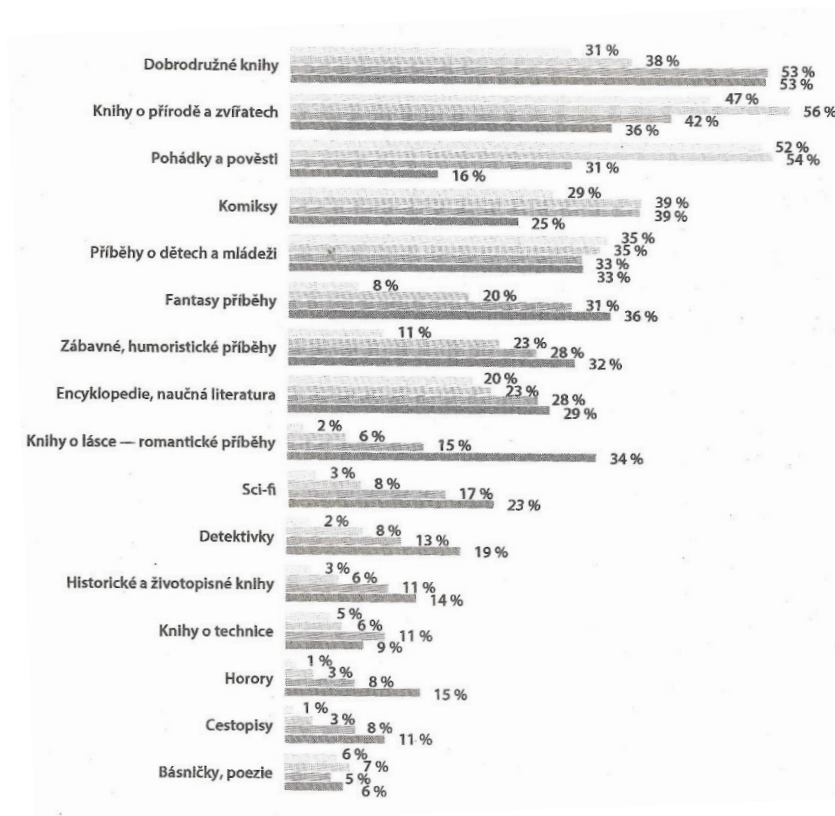
Na tento výzkum odpovídaly vždy jen děti, které se věnují čtení alespoň jednou za čtrnáct dní - mimo školních učebnic, čemuž odpovídá: *plných 77 % českých dětí ve věku 6-8 let, 37 % dětí ve věku 9-10 let, 33 % dětí ve věku 11-12 let a 30 % dětí ve věku 13-14 let. Dle pohlaví je to pak 55 % dívek a 45 % chlapců.*⁴

---

⁴ PRÁZOVÁ, Irena. HOMOLOVÁ, Kateřina. LANDOVÁ, Hana. RICHTER, Vít. *České děti jako čtenáři*. s. 32 – 35.

1.2 Oblíbený žánr

Oblíbenost literárních žánrů mezi mladými čtenáři byla ve výzkumu zjišťována pomocí uzavřené otázky, k níž děti mohly vybírat z nabídky odpovědí libovolný počet oblíbených žánrů.

Graf 1. Jaké knihy (žánry) nejraději čteš? (děti 6 – 14 let)

Zdroj: Prázová 2014, s. 33

Z grafu vyplývá, že u dětí ve věku 11-12 a 13-14 let jsou na prvním místě dobrodružné knihy, na druhém místě knihy o přírodě a zvířatech a na třetím místě fantasy příběhy.

Mezi mladšími dětmi ve věku 6-8 a 9-10 let jsou nejoblíbenější pohádky a pověsti, poté následují knihy o přírodě a zvířatech a dobrodružné knihy.

Preference žánru se mění vlivem věku čtenáře. Vyskytují se rozdíly v oblíbenosti knih mezi chlapci a dívkami. „Řada výzkumů potvrdila, že chlapci preferují mužského (chlapeckého) hrdinu, dívky dívčí hrdinku, ale rády čtou i tematiku „chlapeckou“, zatímco chlapci „dívčí“ literaturu odmítají.“⁵

⁵ LEDERBUCHOVÁ, Ladislava. *Dítě a kniha: o čtenářství jedenáctiletých*. s. 26.

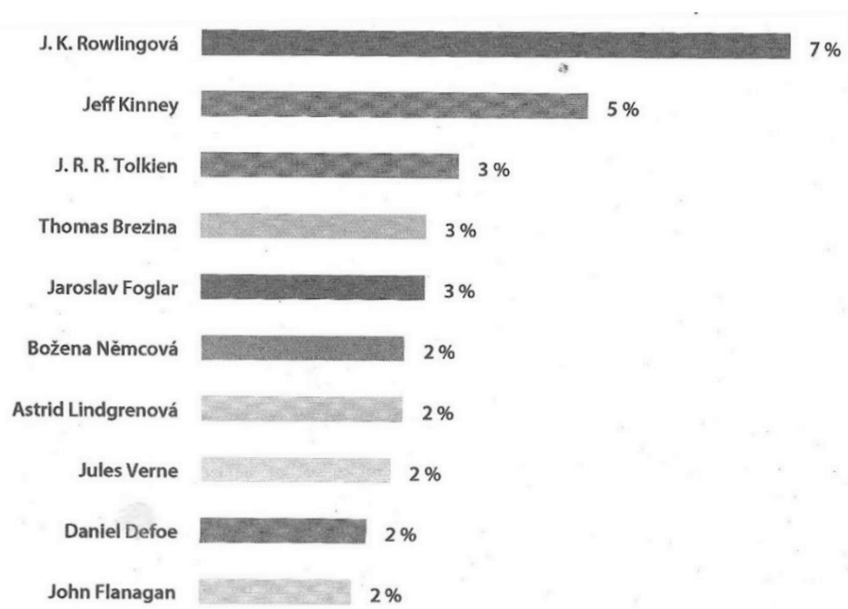
„U dětí starších deseti let je dobrodružný obsah nejoblíbenější, roste i obliba detektivních a kriminálních příběhů, zájem o sci-fi dobrodružství roste výrazněji až po jedenáctém roce. Bez ohledu na pohlaví děti výrazně preferují explicitně šťastné zakončení příběhu.“⁶

1.3 Oblíbené dílo a autor

U dětí ve věku 6-8 let byly nejvíce preferovány pohádkové knížky, a to konkrétně: *Pohádky a pověsti* od Boženy Němcové nebo *Povídání o pejskovi a kočičce* od Josefa Čapka.

Mezi třemi nejoblíbenějšími knihami figuruje na prvním místě *Deník malého poseroutky* (vybralo jej 14 dětí), na druhém místě je knižní vydání příběhů *Čtyřlístku* (12 dětí), na třetím místě *Honzíkova cesta* (11 dětí). Mezi tituly, které uvedlo alespoň pět dětí, se umístily knihy o *Harrym Potterovi* (8), *Povídání o pejskovi a kočičce* (7), *Winx* (7), *Děti z Bullerbynu* (5), *Pipi Dlouhá Punčocha* (5) a také *Robinson Crusoe* (5).

U dětí ve věku 9-14 let patří mezi nejpřitažlivější knihy jednotlivé tituly ze série o *Harrym Potterovi* (6,2 %), na druhém místě se umístil *Deník malého poseroutky* (4,4 %) a třetí místo obsadila sága *Stmívání* (1,3 %).

Graf 2.: Autor oblíbené knihy – TOP 10 (děti 9 – 14 let)

Zdroj: Prázová 2014, s. 34

⁶ Tamtéž. s. 27.

U mladších dětí (věk 6-8) byl nejvíce oblíben Jeff Kinney – *Deník malého poseroutky*, u starších dětí (věk 9-14) Joanne Kathleen Rowlingová – Harry Potter. Jeff Kiney se umístil na druhém místě.

1.4 Vlastní zjištění preference žánru

Statistika preference žánru fantasy za období posledních pěti let, od roku 2012 do roku 2016 (k 1. 1. 2017), pochází z Jihočeské vědecké knihovny v Českých Budějovicích. V rámci dětského oddělení jsou zde knihy žánru fantasy nejpůjčovanější.

Statistika, kterou mi knihovna poskytla, obsahuje data o všech knihách v rámci dětského oddělení, celkem 266. V tabulce níže uvádím 20 nejpůjčovanějších knih.

1	Autor	Název	Počet titulů	Počet exemplářů	Počet exemplářů prezenčních	Počet transakcí celkem	Počet transakcí od roku 2012	Průměrný věk čtenáře
2	Rowling, J. K.,	Harry Potter a tajemná komnata /	5	18	0	549	318	19,9
3	Rowling, J. K.,	Harry Potter a relikvie smrti /	2	13	0	484	244	22,3
4	Rowling, J. K.,	Harry Potter a vězeň z Azkabanu /	3	15	0	440	239	21,5
5	Rowling, J. K.,	Harry Potter a Ohnivý pohár /	2	16	0	423	236	20,2
6	Rowling, J. K.,	Harry Potter a Fénixův řád /	3	17	0	376	215	20,9
7	Rowling, J. K.,	Harry Potter a kámen mudrců /	3	11	0	339	201	21,2
8	Pratchett, Terry,	Zimoděj :[příběh ze Zeměplochy] /	1	9	0	260	108	34
9	Blyton, Enid,	Vzhůru na Kouzelný strom /	1	11	0	171	87	17,2
10	Brezina, Thomas	Princezna Viktorie /	1	9	0	140	77	17,2
11	Mercer, Sienna	Moje ségra je upír.Výměna /1,	1	4	0	77	77	17,1
12	Riordan, Rick,	Bohové Olympu.Prorocství /	1	5	0	73	73	16
13	Lewis, C. S.	Lev, čarodějnice a skříň /	1	2	0	127	65	24
14	Riordan, Rick,	Percy Jackson.Bitva o labyrint /	1	4	0	73	62	19,8
15	Lewis, C. S.	Poslední bitva /	3	7	0	162	61	19,7
16	Riordan, Rick,	Bohové Olympu.Neptunův syn /	1	5	0	60	60	16,4
17	Scott, Michael,	Tajemství nesmrtelného Nikolase /	1	3	0	93	60	19,7
18	Blyton, Enid,	Příběhy Kouzelného stromu /	1	9	0	117	56	17,9
19	Lewis, C. S.	Letopisy Narnie /	1	2	0	85	56	21
20	Colfer, Eoin,	Artemis Fowl /	2	5	0	104	50	19,3

Tabulka 1.: Statistika preference žánru fantasy (2012 – 2016)
Zdroj: Jihočeská vědecká knihovna

První místa v této statistice Jihočeské knihovny tedy obsadily oblíbené knihy ze série Harryho Pottera od J. K. Rowlingové. Jediný díl série, který se neumístil na předních příčkách, je *Harry Potter a princ dvojí krve*, který byl od roku 2012 vypůjčen pouze 11 krát.

Na prvním místě se v této statistice umístila kniha *Harry Potter a tajemná komnata*, která byla od roku 2012 půjčena přesně 318 krát (celkový počet vypůjčení je 549). Na druhém místě je *Harry Potter a relikvie smrti*, od roku 2012 půjčena 244 krát (celkem vypůjčena 484 krát) a jako třetí se umístil *Harry Potter a vězeň z Azkabanu*, od roku 2012 půjčen 239 krát (celkem vypůjčen 440 krát). Čtvrté místo *Harry Potter a ohnivý pohár*, páté místo *Harry Potter a Fénixův řád*, šesté místo *Harry Potter a kámen mudrců*.

Statistika také obsahuje údaj o průměrném věku čtenáře, který ukazuje, že sérii příběhů o Harrym Potterovi se věnují především čtenáři ve věku od 19,9 až do 22,3 let. Jak mi bylo v Jihočeské knihovně řečeno, tyto údaje nejsou zcela přesné.

Průměrný věk je vypočítán podle členské karty čtenářů, nebývá však výjimkou, že například v rodině má členskou kartu pouze jeden z rodičů, a ten chodí půjčovat knihy pro celou rodinu, tudíž si můžeme všimnout, že i když všechny tyto knihy patří do dětského oddělení, průměrný věk čtenářů je od 16,4 do 34 let, proto k tomuto statistickému údaji o průměrném věku nelze přihlížet.

2. Definice žánru fantasy

Literární žánr = (z franc. genre = rod, druh) – souhrnné označení pro takové skupiny (soubory) literárních děl, které se vyznačují určitými společnými znaky, a to zejména kompozičními, tematickými nebo formovými (popř. jejich různou kombinací). Na rozdíl od druhového členění literatury (druhy literární), které vycházejí z obecných, zpravidla estetických principů, a používá proto nadčasových kategorií (lyrika, epika, drama), spočívá žánrová klasifikace literárních děl v jejich odlišování (třídění) podle charakteristických rysů, které jsou vesměs konkrétní, historicky vzniklé a v čase proměnlivé.⁷

Termín fantasy se všeobecně používá pro označení fantastické literatury. Tento žánr vznikl přibližně ve 30. letech 20. století.

Fantastická literatura se dělí na několik typů, ale vždy ji spojuje nějaká forma nadpřirozena, něco, co se reálně nedá vysvětlit a mnohdy je spojeno s magií – kouzelnictvím, čarodějnictvím.

Vyskytuje se zde několik typů nadpřirozených bytostí, jako například čarodějové, víly, obři, jednorožci, trpaslíci, mágové a mnoho dalších.

Velká část fantasy příběhů je zasazena do vlastního imaginárního světa, který může být spjat s naším reálným světem, navazovat na něj nebo z něj vycházet. Tyto světy mají nezřídka svoji vlastní řeč, historii, zvyky, geografii a podobně a často samy oplývají magií. Nedá se přesně určit, kdy žánr vznikl. Podle některých názorů je fantasy v podstatě vše, co obsahuje nějaké prvky nadpřirozena, třeba i některé pohádky, neboť obsahují určité znaky fantasy literatury.

---

⁷ VLAŠÍN, Štěpán. *Slovník literární teorie*. s. 414.

Avšak jiný pohled na tento žánr tvrdí, že je třeba rozlišovat mezi moderními fantasy příběhy a pohádkami, jelikož současná fantasy tvorba se od staré tradiční pohádkové tvorby výrazně odlišuje.

Slovník literární teorie od Štěpána Vlašína uvádí, že *fantastická literatura* (z řec. *fantastikon* = lichá představa) – souhrnné označení pro literární díla, vytvářející obraz skutečnosti za pomoci prvků smyšlených, tj. takových, které neodpovídají běžné zkušenosti ani obecně platnému pojetí a nazírání světa, oblast fantastické literatury je žánrově mnohotvárná, neboť zahrnuje jak romány, povídky a novely, tak i drama.⁸

V *Encyklopedii literárních žánrů* autorů D. Mocné a J. Peterky⁹ nalezneme rozlišení fantasy do tří hlavních typů:

- **Epická fantasy**

(High fantasy)

Je založena na propracovaném syžetu s několika dějovými liniemi. Její předobrazy můžeme nalézt především ve středověkých legendách a mezi její specifika patří družina hrdinů (dle krále Artuše a rytířů kulatého stolu), proto se také používá pojem artušovská fantasy.

- **Hrdinská fantasy**

(heroic fantasy, sword and sorcery = meč a magie)

Tato fantasy vychází z heroického mýtu. Je výrazně zaměřena na boj.

- **Science fantasy**

(fantasy s vědeckými mýty)

Tato varianta již stojí na rozhraní fantasy a sci-fi.

Zcela jednoznačná definice žánru zřejmě neexistuje, neboť hlediska jednotlivých autorů se liší, např. „populární žánr iracionální fantastiky s tematickými zdroji v mýtu a středověké romanci (...), protipól ke sci-fi“.¹⁰ Podle mého názoru lze nalézt nejvýstižnější a nejspíše i nejpřesnější definici žánru fantasy v *Encyklopedii literatury science fiction*: „V anglické jazykové oblasti pojem užívaný často pro veškerou ‚fantastickou literaturu‘.

---

⁸ Tamtéž. s. 109.

⁹ MOCNÁ, Dagmar; PETERKA, Josef. *Encyklopedie literárních žánrů*. s. 186 – 190.

¹⁰ Tamtéž s. 186 – 190.

V poslední době v užším pojetí též marketingová kategorie označující ‚sword and sorcery‘ a ‚high fantasy‘, tedy příběhy odehrávající se v imaginárních světech nebo naší minulosti, a nikoliv fantastické příběhy ze současnosti nebo magický realismus. Podstatnou složkou fantasy je často nevysvětlitelný, nadpřirozený úkaz nebo přímo projev magie (...).¹¹

Existuje řada dalších podžánrů, které se dále prolínají s jinými literárními žánry, a to hlavně se science fiction a hororem. Za zmínku stojí rozdělení Zuzany Hlouškové¹² a Ondřeje Neffa¹³:

- **Pohádková fantasy**

Ta je někdy označována také jako moderní či adult (dospělá) fantasy. Vychází z pohádek a bajek, avšak postavy řeší reálné problémy.

- **Historická fantasy**

Většinou bývá základem reálná historická osoba nebo moment, kdy příběh řeší následky „co kdyby“ (kdyby se osoba rozhodla jinak, kdyby se závažný moment například vůbec neodehrál).

- **Temná fantasy**

Pohybuje se na hranici s hororem, převážně příběhy o upírech, či má hlavní hrdina sklony ke zlu.

- **Městská fantasy**

Magie je zde součástí života ve velkoměstě, přičemž nadpřirozené bytosti jsou obyvatelé města. I přesto se zde odehrává bitva dobra se zlem.

- **Horor**

U čtenáře by měl vyvolat pocit hrůzy, strachu a napětí. Horor není podžánrem fantasy. Do fantastické literatury patří jen v tom případě, že jsou použity nadpřirozené prvky.

- **Kyberpunk**

Knihy často zaměřené na spodinu (okraj společnosti), využívá se zde moderní technika (roboti, počítače), především zde jde o symbiózu člověka s moderní technikou, např. „matrix“.

---

¹¹ NEFF, Ondřej; Jaroslav OLŠA. ed. *Encyklopedie literatury science fiction*. s. 29.

¹² HLOUŠKOVÁ, Zuzana. *Povídání o žánru fantasy*. In: Studijní a vědecká knihovna Hradec Králové. [online]. [cit. 24.03.2017]. Dostupné z: <<http://www.svkhk.cz/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=20120117>>.

¹³ NEFF, Ondřej; Jaroslav OLŠA. ed. *Encyklopedie literatury science fiction*. s. 29 – 35.

- **Steampunk**

Dnes již nepříliš zmiňovaný podžánr fantastické literatury. Příběhy bývají umístěné do 19. století.

3.1 Život a tvorba autorky

Joanne Rowlingová se jako autorka proslavila díky sedmidílné fantasy sérii o Harrym Potterovi. Narodila se 31. července roku 1965 ve městě Yate v Anglii. Rodiče se jmenovali Peter a Anne Rowlingovi, autorka má jednoho sourozence - sestru Dianne.

Svou první knihu napsala již v osmi letech. Jedná se o příběh o králíkovi s názvem *Rabbit*.

Nápad na příběh Harryho Pottera dostala Joanne v roce 1990, když seděla ve vlaku z Manchesteru mířícího do Londýna na nádraží King's Cross (patří v knize mezi klíčová místa), který se zpozdil. Za čtyři hodiny měla vymyšlený základní děj prvního dílu kouzelnické série a také většinu postav.

Harry Potter a kámen mudrců vyšel v roce 1997. Na obálce bylo jméno J. K. Rowling, protože se vydavatelství obávalo nižší prodejnosti, pokud by bylo zřejmé, že autorem je žena (chtělo tudíž jméno zkrátit na dvě iniciály). Joanne ale nemá prostřední jméno, proto použila jméno po své babičce Kathleen. V červenci 1998 vychází v Anglii druhý díl nazvaný *Harry Potter a tajemná komnata* a rok poté i díl třetí *Harry Potter a vězeň z Azkabanu*. Tyto tři díly se později umístily na prvních třech místech žebříčku bestsellerů deníku The New York Times. Stejná situace nastala také v Evropě. V roce 2000 vydala čtvrtý díl *Harry Potter a ohnivý pohár*, poté, v roce 2003, vychází díl *Harry Potter a Fénixův řád*, v roce 2005 *Harry Potter a princ dvojí krve* a v roce 2007 celou sérii uzavřela sedmým dílem s názvem *Harry Potter a relikvie smrti*.

Na sérii autorka navázala divadelní hrou, na které spolupracovala se scénáristou Jackem Thornem a režisérem Johnem Tiffanym. Příběh pojednává o životě Harryho Pottera jako pracujícího manžela a otce dětí, který se nadále musí potýkat s minulostí. Hra měla premiéru 30. července 2016 na Londýnském West Endu. Scénář byl vydán také knižně v roce 2016.

Knihy Rowlingové mají nevídaný úspěch po celém světě, hlavně kvůli své propracovanosti a hlavním postavám. Mathias Jung ve svém díle *Kouzlo sebeuskutečnění* napsal: „*Joanne K. Rowlingová prokazuje schopnost představit komplikovaně proměnlivé charaktery a nasadit vypravěčské tempo, které by dokázalo zahambit dokonce mistra fantazie a mytologie J. R. R. Tolkiena (Pán prstenů).*“¹⁴

Celá sága o obrýleném kouzelníkovi byla zfilmována.

Rowlingová později napsala tři doplňkové knížky k Harrymu Potterovi: *Famfrpál v průběhu věků*, *Fantastická zvířata a kde je najít* a *Bajky barda Beedleho*. Prvá dvě díla jsou skutečně zmíněná v samotném příběhu o Harrym, jedná se v podstatě o školní učebnice se skutečnými poznámkami po stranách textu.¹⁵

3. Literární série o Harrym Potterovi

Knihy o Harrym Potterovi jsou psané jako dobrodružný román laděný do žánru fantasy. Nalezneme v něm ovšem i znaky jiných žánrů, jako například thrilleru. Knihy jsou sice řazeny mezi dětskou literaturu, ale upoutaly i dospělé čtenáře. U nás i ve světě slaví obrovský úspěch, a je to hlavně z toho důvodu, že záměrem série je, aby čtenář stárnul souběžně s hlavními hrdiny. Tento záměr je na knihách hodně znatelný, úvodní díly nesou znaky pohádky a jsou určené spíše pro mladší děti, kdežto závěrečné díly série už jsou pro vyspělé čtenáře a objevují se v nich zmíněné znaky thrilleru či hororu. Podle J. Trávníčka je „*Harry Potter – silný socio-kulturní tmel, a to hned několikerého druhu: (1) Genderový – spojení chlapců a dívek (dobrodružné akčnosti a smyslu pro vztahy a jejich proměny), (2) geberační – spojení dětí a rodičů (mnohým se zde připomíná četba jejich dětství a mládí: J. R. R. Tolkien, zejména jeho Pán prstenů); (3) žánrový – spojení fantasy a vývojového románu, respektive fantazijního světa se světem zcela realistickým; (4) časový – spojení současnosti s literárním odkazem 19. století (příběh sirotka Harryho nemůže nepřipomenout Dickensova Davida Copperfielda; vlak, jímž studenti odjíždějí do Bradavic, se nese na vlně „parní nostalgie“).*“¹⁶

---

¹⁴ JUNG, Mathias. *Kouzlo sebeuskutečnění: Harry Potter v nás*. s. 28.

¹⁵ ROWLING, J.K.. *J.K.Rowling – about*. . [online]. [cit. 24.03.2017]. Dostupné z: <<http://www.jkrowling.com/about/>>.

¹⁶ TRÁVNÍČEK, Jiří. *Česká čtenářská republika: generace, fenomény, životopisy*. S.256.

„Bestsellerová série o Harrym Potterovi vycházela mezi lety 1997 a 2007. Po celém světě se prodalo přes 450 milionů výtisků, série byla přeložena do 79 jazyků a vzniklo podle ní osm úspěšných velkofilmů“¹⁷ (poslední kniha byla rozdělena na dva filmy). Autorka J. K. Rowlingová se za krátkou chvíli stala milionářkou. „V roce 2001 byla Joanne 42. nejbohatší ženou Británie a 36. nejbohatším obyvatelem Skotska.“¹⁸

Knihy o Harrym Potterovi obsadily v České republice první místo v anketě *Moje kniha*, a to v kategorii „204 nejoblíbenějších knih českých čtenářů na počátku 21. století“. Anketa proběhla v roce 2004, sběr hlasů byl organizován především knihovnami, ale také prostřednictvím elektronického hlasování. Knihy i autorka samotná se umístily v této anketě na prvním místě, a to v kategorii „200 nejoblíbenějších autorů českých čtenářů na počátku 21. století“. Také například V. Bezr zmiňuje, že „Ze statistik projektu *Čtení pomáhá*, vyplývá, že nejčtenější knihou mezi mladými čtenáři je *Harry Potter a Fénixův řád*, následovaný *Kamenem mudrců*.“¹⁹

Harry Potter je název fantastické série popisující dobrodružství mladého čaroděje a jeho přátel Hermiony Grangerové a Ronalda Weasleyho. Všichni společně studují v Bradavicích na škole čar a kouzel. Série má sedm dílů, každý popisuje jeden školní rok.

Hlavní zápletku příběhu tvoří boj mezi Harrym Potterem a zlým čarodějem Tomem Rjovolem Raddlem, který je po celém kouzelnickém světě znám jako Lord Voldemort. Splňuje klasickou charakteristiku černokněžníka, který se snaží podmanit si celý svět, jak kouzelnický, tak i lidský obývaný mudly (těmi, co neumějí čarovat). Touží po dosažení nesmrtelnosti a ničí všechno a všechny, kteří se mu postaví do cesty. Mezi jeho hlavní cíle patří zničení již zmiňovaného čaroděje Harryho Pottera.

Děj probíhá v současné době ve Velké Británii, kde vedle sebe existují jakési dva paralelní světy - normální lidský svět a utajený svět kouzelníků, kteří se snaží skrývat před obyčejnými lidmi - „mudly“. Kouzelníci žijí tajně přímo v mudlovských městech nebo na místech, která existují pouze pro kouzelníky, jako je například vesnice Prasinky. Podle tohoto světa patří mezi hlavní zákon ochrana před odhalením kouzelníků. Na dodržování zákona dohlíží Ministerstvo kouzel.

---

¹⁷ MARTINUS.CZ. *Harry Potter a Prokleté dítě*. In: Martinus.cz. [online]. [cit. 24.03.2017]. Dostupné z: <<http://www.martinus.cz/?ultem=240773>>.

¹⁸ SMITH, Sean. *Sen jménem Harry Potter: životní příběh J.K. Rowlingové*. s. 185.

¹⁹ BEZR, Ondřej. *Mezi malými čtenáři je nejoblíbenější Harry Potter a Bylo nás pět*. In: Idnes.cz. [online]. [cit. 24.03.2017]. Dostupné z: <http://kultura.zpravy.idnes.cz/mezi-malymi-ctenari-je-nejpopularnejsi-harry-potter-a-bylo-nas-pet-1d2/literatura.aspx?c=A110823_161122_literatura_ob>.

Tento magický svět je propracovaný do nejmenších detailů, což zapříčinilo vydání samostatných knih, jako např. *Škola čarodějů: průvodce magickým světem Harryho Pottera*. Tématem je kritika tohoto světa.

Příběhy se z větší části odehrávají v kouzelnické škole s názvem Bradavice, což je internátní škola, která má čtyři koleje. Žáci jsou rozděleni do jednotlivých kolejí hned první večer po nástupu do školy, a to za pomoci kouzelného klobouku. Koleje se nazývají Nebelvír, Zmijozel, Havraspár a Mrzimor. V Bradavicích se žáci učí základy kouzelnictví, studují přípravu lektvarů, obranu proti černé magii, péči o kouzelné tvory, věštění a další předměty.

Série vyvolala takzvanou „pottermánii“ – neočekávaný značný zájem o příběhy Harryho Pottera. Před vydáním čtvrtého dílu *Harry Potter a ohnivý pohár* už existovala velmi početná základna fanoušků, knihkupectví toho uměla využít, ale na takový zájem čtenářů nebyla připravena. „*Bloomsbury vyčlenilo na reklamní kampaň úctyhodnou sumu dvou milionů liber. Chtěli vyvolat zájem, místo toho vyvolali hysterii. Davy, které 8. července 2000 obléhaly knihkupectví, by se spíš daly očekávat na koncertě Beatles v dobách jejich největší slávy, případně na finále fotbalového mistrovství světa. A tady lidé čekali jen na to, aby si mohli koupit knížku! V literárním světě to byla naprosto výjimečná událost.*“²⁰ Knihy zaznamenaly úspěch, následovaly filmy a poté byla ke každé knize vytvořena také počítačová hra, která vycházela po každém díle této série. Vznikla i řada deskových her na téma Harry Potter, jako například známá hra *Scrabble*, dále šachy, které jsou inspirované prvním dílem knižní série nebo hrací karty. Na internetu a ve sběratelských obchodech se dají koupit různé předměty s tematikou Harryho Pottera, jako například trička s potiskem, kouzelnické hábity, hůlky, přívěšky a hrnečky, různé rekvizity - košťata, erby kolejí a další. Kromě toho jsou k dostání i různé pochutiny zmiňované v knihách, jako jsou čokoládové žabky, máslový ležák, Bertíkovy fazolky tisíckrát jinak, které obsahují "dobré" příchutě: třešeň nebo citrón, ale také příchutě "špatné", například suché z nosu nebo hlína.

Vzhledem k obrovskému zájmu o Harryho Pottera se Warner Bros Studio, které stojí za zfilmováním série knih, rozhodlo po natáčení zpřístupnit ateliéry veřejnosti. Studio stojí na okraji Londýna a je otevřeno od 31. března 2012. Tady si fanoušci mohou zkusit na vlastní kůži, jaké to je procházet se po Bradavicích. Je zde k vidění Brumbálova

---

²⁰ SMITH, Sean. *Sen jménem Harry Potter: životní příběh J.K. Rowlingové*. s. 171.

pracovna, Hagridova chatrč, kancelář Ministerstva kouzel nebo Gringottova kouzelnická banka. Návštěvníci se zde dozví vše o použitých technologiích - ukázka make-upu, kostýmů a rekvizit.²¹

Existuje ovšem řada dalších míst, které se dotýkají tematiky Harryho Pottera, jako například Londýnské nádraží Kings Cross, kde je umístěna replika mizejícího vozíku na nástupišti 9^{3/4}, to je zmiňované v dílech (studenti museli probíhat s naloženými vozíky skrz zeď, aby se dostali na toto nástupiště, kde nastoupili na Bradavický expres). Dále pak zábavní park Universal Studio Hollywood v Los Angeles, který od 7. dubna 2016 otevřel novou expozici s názvem Kouzelnický svět Harryho Pottera. Zde je postavena replika Bradavického hradu v životní velikosti.²² V jiném parku Universal Studio, které se nachází v Orlandu, je postavena kopie Příčné ulice, kde fanoušci mohou navštívit různé magické obchůdky.²³

---

²¹ WARNER BROS. Studio Tour London - The Making of Harry Potter. Warner Bros. Studio Tour London - The Making of Harry Potter [online]. [cit. 22.01.2018]. Dostupné z: <<https://www.wbstudiotour.co.uk/home>>.

²² UNIVERSAL STUDIO HOLLYWOOD LOS ANGELES. [online]. [cit. 22.01.2018]. Dostupné z: <<https://www.universalstudioshollywood.com/things-to-do/rides-and-attractions/the-wizarding-world-of-harry-potter/>>.

²³ UNIVERSAL ORLANDO. [online]. [cit. 22.01.2018]. Dostupné z: <<https://www.universalorlando.com/web/en/us/universal-orlando-resort/the-wizarding-world-of-harry-potter/hub/index.html>>.

4. Stručné představení série knih o Harrym Potterovi

Přehled roku vydání sedmidílné série

1. Harry Potter a kámen mudrců, v originále jako Harry Potter and the Philosopher's Stone
  - Vydání originálu: 1997, Bloomsbury (UK)
  - Vydání překladu: 2000, Albatros
  - Překladatel: Vladimír Medek
2. Harry Potter a tajemná komnata, v originále jako Harry Potter and the Chamber of Secrets
  - Vydání originálu: 1998, Bloomsbury (UK)
  - Vydání překladu: 2000, Albatros
  - Překladatel: Vladimír Medek
3. Harry Potter a vězeň z Azkabanu, v originále jako Harry Potter and the Prisoner of Azkaban
  - Vydání originálu: 1999, Bloomsbury (UK)
  - Vydání překladu: 2000, Albatros
  - Překladatel: Pavel Medek
4. Harry Potter a Ohnivý pohár, v originále jako Harry Potter and the Goblet of Fire
  - Vydání originálu: 2000, Bloomsbury (UK)
  - Vydání překladu: 2001, Albatros
  - Překladatel: Vladimír Medek
5. Harry Potter a Fénixův řád, v originále jako Harry Potter and the Order of the Phoenix
  - Vydání originálu: 2003, Bloomsbury (UK)
  - Vydání překladu: 2004, Albatros
  - Překladatel: Pavel Medek
6. Harry Potter a princ dvojí krve, v originále jako Harry Potter and the Half-Blood Prince
  - Vydání originálu: 2005, Bloomsbury (UK)
  - Vydání překladu: 2005, Albatros
  - Překladatel: Pavel Medek
7. Harry Potter a relikvie smrti, v originále jako Harry Potter and the Deathly Hallows
  - Vydání originálu: 2007, Bloomsbury (UK)
  - Vydání překladu: 2008, Albatros
  - Překladatel: Vladimír Medek

Obrázek 1.: Přehled

Zdroj: vlastní

4.1 *Harry Potter a kámen mudrců (1997)*

První kniha čtenáře seznamuje s nesmělým obrýleným chlapcem, který musí žít se svou tetou, strýcem a bratrancem. Jeho rodiče zemřeli, když byl ještě malé nemluvně.

Na své 11. narozeniny se dozví, že je kouzelník a je přijat do Školy čar a kouzel v Bradavicích. Zde se seznámí se spoustou dalších kouzelníků. Poznává zde Ronalda Weasleyho a Hermionu Grangerovou, kteří se postupně stanou jeho nejlepšími přáteli.

Ve škole proniká do tajů a zákonů kouzelnického světa, poznává profesory a zjišťuje, že s některými moc dobře nevychází.

Harry se jednoho dne dozví, že úmrtí jeho rodičů nebyla nehoda. Byli zabiti černokněžníkem Lordem Voldemortem, o kterém si celý kouzelnický svět myslí, že je mrtvý. Je však pouze oslaben a hledá způsob, jak nabrat zpět ztracenou životní sílu.

Na konci prvního ročníku je Harry postaven před náročnou zkoušku, a to najít a ochránit Kámen mudrců, aby ho Lord Voldemort nemohl zneužít a vrátit se tak zpět k moci. To se Harrymu podaří a ve škole je pokládán za hrdinu.²⁴

4.2 *Harry Potter a tajemná komnata (1998)*

Harry se má po prázdninách vrátit zpět do školy, bohužel se mu to kvůli domácímu skřítkovi Dobbymu nedaří. Díky němu nestihne vlak do Bradavic a musí zvolit jiný způsob dopravy. Společně s Ronem si vypůjčí létající auto pana Weasleyho. Za tento ztřeštěný kousek je oba málem vyloučí ze školy.

Ve škole se mezitím začnou dít divné věci: Harry slyší hlasy, které nikdo jiný nevnímá, školníková kočka a několik studentů společně s Hermionou zkamení a na zdech se objevují varovné nápisy. Všechny tyto věci souvisejí se ztracenou tajemnou komnatou a zvěstmi, že byla po 50 letech nalezena a znovu otevřena.

Harry poté najde deník Toma Rojvola Raddla, který ho zavede do doby před 50 lety, kdy byla komnata otevřena poprvé. V té době obvinili Hagrida (bradavického šafáře) z otevření komnaty, za což byl tehdy vyloučen ze školy. Nyní mnoho studentů i profesorů podezírá Harryho, že komnatu otevřel a ovládá příšeru, která v ní sídlí (bazilišek), protože umí mluvit s hady. Harry ale ví, že komnatu otevřel Voldemort (T. R. Riddle). Využil k tomu Giny (Ronova sestra), kterou zmanipuloval pomocí svého deníku. Giny proti své vůli dělala věci, které nechtěla, a poté odešla do komnaty.

Harry s Ronem se vydají Giny zachránit. Do komnaty se však dostane pouze Harry. Zde se setká s mladým Lordem Voldemortem, který z Giny vysává životní sílu. Voldemort na Harryho pošve baziliška, kterého však Harry zabije s pomocí Brumbálova (ředitel školy) fénixe a kouzelného nebelvírského meče. Vzápětí Harry zničí Radlleův deník. Giny je zachráněna a studenti, kteří zkameněli, jsou pomocí lektvaru uzdraveni. Harry je opět hrdinou.²⁵

4.3 *Harry Potter a vězeň z Azkabanu (1999)*

Příběh začíná tím, že do Harryho domu přijede na návštěvu teta, která uráží památku Harryho rodičů. Harry se neovládne a nechtěně se mu podaří tetu nafouknout jako balón, a ona odletí pryč.

---

²⁴ ROWLING, Joanne K. *Harry Potter a Kámen mudrců*.

²⁵ ROWLING, Joanne K. *Harry Potter a tajemná komnata*.

Poté chce Harry utéct z domu a nasedne na kouzelnický autobus, který ho odveze do Londýna, do kouzelnického motelu, kde se dozvídá, že z Azkabanu (vězení pro nebezpečné kouzelníky) utekl Sirius Black, o kterém se dále v příběhu dozvídá, že je jeho kmotrem a byl i přítelem Harryho rodičů, který je však zradil. Díky této zradě Voldemort zjistil, kde se ukrývají a zavraždil je. Sirius je navíc pokládán za vraha, protože údajně zabil svého přítele Petera Pettigrewa a nyní je na stopě Harrymu.

Na hodině, kterou vede Hagrid a týká se kouzelných tvorů, jeden ze studentů Draco Malfoy (Harryho „nepřítel“), provokuje hipogryfa jménem Klofan a ten ho zraní. Jelikož má Draco vlivného otce, Klofan je odsouzen k smrti. V den popravky jdou Harry, Ron a Hermiona navštívit Hagrida, aby ho utěšili. Po cestě zpátky skupinku napadne černý pes a odtáhne Rona skrz tajný tunel pryč. Ostatní ho následují a zjistí, že černý pes je ve skutečnosti Sirius a nechtěl ublížit Ronovi, ale snažil se chytit jeho krysu Prašivku, kterou si Ron chová jako mazlíčka. Prašivka je totiž přeměněný Peter Pettigrew a zde se Harry dozví pravdu o tom, že ve skutečnosti zradil jeho rodiče Peter Pettigrew a svedl vše na nevinného Siriuse. Poté se situace zvrtné, Peter uteče a Sirius je uvězněn.

Po těchto událostech se Harry s Hermionou pomocí kouzelného obraceče času vrací v čase, zachrání Klofana a osvobodí Siriuse.²⁶

4.4 *Harry Potter a ohnivý pohár (2000)*

Na začátku příběhu se Harry a Ron se svou rodinou dostanou na mistrovství světa ve famfrpálu (kouzelnický sport). Po zápase na tábořiště zaútočí smrtijedi (stoupenci Lorda Voldemorta) a vykouzlí na nebi symbol zla, což je znamení, že se Lord Voldemort vrátil.

Ve škole ředitel nejdříve představí nového profesora a to bystrozora Alastora „Pošuka“ Moodyho a dále oznámí, že se ve škole bude konat tzv. turnaj tří kouzelníků, jehož se mohou zúčastnit pouze studenti starší 17ti let.

Účastníci jsou vybíráni pomocí očarovaného poháru, místo tří kouzelníků jsou vybráni čtyři, přičemž poslední z nich je právě Harry Potter, který by správně nesměl kvůli věku soutěžit, ale jelikož byl pohárem vybrán, musí do turnaje vstoupit. Má ale strach, turnaj je totiž navýsost nebezpečný.

Turnaj se skládá ze tří úkolů, první je souboj s drakem, kterému má ukrást zlaté vejce. Tento úkol se mu díky koštěti a velké dávce štěstěny podaří splnit.

---

²⁶ ROWLING, Joanne K. *Harry Potter a vězeň z Azkabanu*.

Při dalším úkolu musí zachránit svého blízkého člověka, který je uvězněn na dně jezera, které je obýváno jezerními lidmi. To se Harrymu rovněž podaří. Jako poslední úkol mají účastníci najít ohnivý pohár ve velikém začarovaném bludišti. Kdo to dokáže, vyhraje celý turnaj.

Harry pohár najde společně s dalším účastníkem turnaje, Cedrikem, pohár ale někdo očaroval a ten přenesl Harryho a Cedrika na hřbitov, kde se objevuje Peter Petigrew. Ten Cedrika pomocí kletby Avada Kedavra zabije a připoutá Harryho k jednomu z hrobů. Poté Peter přinese tvora, který vypadá jako vyhublé, slabé dítě. Pomocí Harryho krve, Peterovy ruky a kosti z hrobu se tvor promění na Lorda Voldemorta v plné síle.

Voldemort chce poté Harryho zabít, tomu se ale pomocí duchů lidí, které Voldemort zabil a mezi nimiž byli i Harryho rodiče, podaří dostat zpět do Bradavic i s tělem Cedrika.

Poté následuje smutný Cedrikův pohřeb a školní rok končí.²⁷

4.5 *Harry Potter a Fénixův řád (2003)*

Harry se po prázdninách opět vrací do školy, kde se mu začínají zdát podivné sny. Později uvěří, že to, co se mu zdá, je skutečnost.

Jednou se mu zdá, že Lord Voldemort mučí jeho kmotra Siriuse. Okamžitě se společně se svými kamarády vydá zachránit ho. Odletí na místo, kde má být Sirius držen. Nacházejí se na Odboru záhad, kde se dostanou do místnosti plné skleněných koulí, ale Sirius tam není.

Každá skleněná koule ukrývá věštbu a je u ní napsáno jméno člověka, o němž věštba hovoří. Na jedné kouli je napsáno Harry Potter a Lord Voldemort. Jakmile ji Harry uchopí, objeví se smrtijedi a chtějí se věštby zmocnit. Během boje se objevily posily v podobě členů Fénixova řádu, Sirius a Pošuk Moody. Při boji se smrtijedy je Sirius zabit, Harry bojuje s Voldemortem, ale ten uprostřed boje zmizí.

Když se všichni vrátí zpět do Bradavic, Harry se dozvídá, co věštba obsahovala: *„Ten, jenž dokáže přemoci Pána zla, přichází... Naroděn těm, kdož se mu již třikrát postavili, narozen ve chvíli, kdy sedmý měsíc bude umírat... A Pán zla ho označí jako sobě rovného, ale on bude mít moc, o které Pán zla neví... A jeden musí zemřít rukou druhého, protože jeden nemůže žít, když druhý přežije...“*

---

²⁷ ROWLING, Joanne K. *Harry Potter a Ohnivý pohár*.

*Ten, jenž dokáže přemoci Pána zla, se narodí, až sedmý měsíc bude umírat...*²⁸ To znamená, že Harry musí zabít Voldemorta, nebo naopak.

Tím příběh končí a nadcházejí opět letní prázdniny.²⁹

4.6 *Harry Potter a princ dvojí krve (2005)*

Na začátku knihy se Severus Snape (profesor, se kterým Harry příliš nevychází) setkává s matkou Draca Malfoye a slíbí jí, že mu pomůže s úkolem, kterým ho pověřil Lord Voldemort.

Ve škole při hodině lektvarů si Harry musí vypůjčit učebnici. Ta, kterou dostane, působí velmi staře a je popsaná různými poznámkami. Tuto učebnici dříve vlastnil Princ dvojí krve.

Profesor Brumbál a Harry nahlíží do minulosti Lorda Voldemorta, aby zjistili jak ho porazit, a postupně najdou odpověď. Voldemort se stal nesmrtelným tím, že svou duši rozdělil a ukryl její části do několika viteálů (kouzelných předmětů). Pokud má Harry Voldemorta definitivně zprovodit ze světa, musí všechny tyto viteály najít a zničit.

Mezitím probíhá vcelku normální školní rok, Ron si například najde lásku.

Na konci knihy se Brumbálovi podaří jeden z viteálů najít a společně s Harrym získat. Vracejí se zpět do školy, kde je ale na ně nastražená léčka. Na Brumbála čekají smrtijedi společně s Malfoyem a Snapem, který Brumbála zabije.

Ředitel Brumbál je poté pohřben v bílé hrobce v Bradavicích a škola je až do začátku nového školního roku zavřena. Po těchto událostech už se Harry odmítá do školy vrátit a jeho cílem je zabít Lorda Voldemorta.³⁰

4.7 *Harry Potter a relikvie smrti (2007)*

Poslední kniha je velmi temná, kouzelnickému světu vládou posluhovači Pána zla. Harry je v obrovském nebezpečí, neboť Voldemort na něj pošle smrtijedy, Harry je hledaný po celém kouzelnickém světě.

S přáteli Ronem a Hermionou se vydávají hledat zbývající viteály, není to jednoduché, ale postupně se jim daří je najít a ničt.

---

²⁸ ROWLING, Joanne K. *Harry Potter: a Fénixův řád*. s. 538.

²⁹ Tamtéž.

³⁰ ROWLING, Joanne K. *Harry Potter: a princ dvojí krve*.

Mezitím se Lord Voldemort zmocní mocné bezové hůlky (jedna z relikvií smrti), která patřila Brumbálovi, a poté s ní zabije Snapea. Harry je svědkem Snapeovy vraždy. Než Snape skoná, předá mu své vzpomínky. Harry pochopí, jaká je pravda. Snape Harryho po celou tu dobu ochraňoval, jeho roli zrádce vymyslel Brumbál a dokonce mu nařídil, aby ho Snape zabil. Bylo to součástí Brumbálova plánu. Harry ke své hrůze zjistí, že on sám je jedním z viteálů, a tudíž musí zemřít. Lord Voldemort ho sám zabije, Harry zdánlivě umírá, Voldemort s jeho mrtvým tělem přichází do Bradavic. Zde se ale Harry probírá, neboť Voldemort zabil pouze tu část, která byla spjatá s ním, pouštějí se spolu do finálového boje. Mezitím Harryho přátelé zničí poslední viteál a Voldemort umírá.

Úplný konec knihy nás přenáší o 19 let později, kde Harry s Giny již mají děti, které nastupují na Školu čar a kouzel v Bradavicích.³¹

5. Využití románové ságy o Harrym Potterovi ve volném čase

V dnešní době, kdy jsme obklopeni moderními technologiemi, jako jsou chytré telefony, počítače nebo sociální sítě, mají děti spoustu možností jak naložit se svým volným časem. Domnívám se, že ke čtení knih se už neuchyluje tak značné množství dětí jako kdysi. Přesto, právě zásluhou příběhů jako je Harry Potter, děti stále baví číst.

Existuje řada důvodů, proč vést děti ke čtení, například Olga Černá ve své knize *Čtení není žádná nuda* uvádí: *že děti číst potřebují: aby si rozšířily slovní zásobu, naučily se vyjadřovat, zvykly si na gramatická pravidla, porozuměly textu, dokázaly si z něj vybrat podstatné informace, zapamatovat si je a pracovat s nimi, aby získaly všeobecný přehled... zkrátka aby do našeho dospělého světa vstoupily dostatečně vybavené.*

A proč vést děti ke čtení příběhů o Harrym Potterovi? Dala by se najít řada důvodů, ale já bych zmínila především rozvoj imaginace. Prostřednictvím magického světa, plného smyšlených tvorů, fantastických bytostí, mocných lektvarů a kouzel rozvíjí dětskou fantazii, kreativitu a imaginaci. Dále se v knihách vyskytují rozmanité postavy, které působí velmi lidsky a malý čtenář je schopen se s nimi vnitřně ztotožnit. Žádná z postav není vyloženě dobrá či špatná a čtenář není schopen jejich povahu jednoznačně určit, proto je nutné, aby přečetl všech sedm dílů.

---

³¹ ROWLING, Joanne K. *Harry Potter: a Relikvie Smrti*.

Jak již bylo v této práci zmíněno, sága je napsána tak, aby se hrdinové rozvíjeli spolu se čtenářem. Zároveň má velmi poutavý příběh, čtenář je vtažen do děje a pociťuje neodolatelnou touhu číst dál. V knihách je řada motivů, které se snaží děti poučit o základních etických otázkách. Hlavní je motiv boje mezi dobrem a zlem, kdy nakonec dobro, i přes všechny překážky, vyhraje. Dalším výrazným motivem je smrt. Je přítomna od prvního dílu série. Harry je sirotek, který se vyrovnává se smrtí rodičů. Dalším z motivů je jednoznačně přátelství, v dílech je ukázáno, že praví přátelé s vámi překonají vše a v nouzi vám pomohou, jak nejlépe dovedou.

Domnívám se, že autorčiným záměrem bylo předat čtenářům etické poselství a morální hodnoty právě prostřednictvím svých literárních hrdinů.

II. Praktická část

V praktické části své bakalářské práce bych chtěla předvést, jak je možné využít romány o Harrym Potterovi ve volném čase dětí. Rozhodla jsem se pro formu projektu, protože: „*Projektová výuka je považována za velmi efektivní v souvislosti s naplňováním klíčových kompetencí vymezených v RVP, neboť při výuce pomocí této metody dochází k osvojení a upevnění nových vědomostí i dovedností a rozvoji formativních stránek osobnosti (odpovědnost, vytrvalost, tolerance, spolupráce, komunikační schopnosti, sebekritičnost, aktivita, samostatnost a tvořivost). Projektová výuka také napomáhá k začleňování mezipředmětových vazeb a průřezových témat do výuky.*“³²

Praktická část obsahuje návrh letního dětského tábora s tematikou Harryho Pottera, zahrnující různé volnočasové aktivity s využitím prvků estetické výchovy.

Projekt byl zkrácen a upraven, aby časově vyhovoval zařízení, které mi umožnilo realizaci a ověření - školní družina Základní školy v Trhových Svinech.

Při tvorbě tohoto projektu bylo mým záměrem přenést děti na chvíli do světa Harryho Pottera, a to pomocí zábavných aktivit, u kterých se pobaví a zároveň se dozvědí něco nového a rozvinou své pohybové, výtvarné a hudební dovednosti a další, jako například představivost, schopnost komunikace a spolupráce ve skupině.

6. Návrh letního dětského tábora

Ztvárnění světa Harryho Pottera je promyšlené do nejmenších detailů, což je to, co mě osobně na sérii nejvíce uchvacuje. Souhlasím tedy s názorem, který nabízí kniha *Škola čarodějů: průvodce magickým světem Harryho Pottera*: „*Úchvatná dobrodružství Harryho a jeho kamarádů nabírají tak rychlý spád, že si ani nestačíme uvědomit tu spoustu mytologických, folklorních a historických odkazů prosvítajících mezi řádky. Vlastně jedním z největších potěšení, které četba knížek o Harrym Potterovi přináší, je právě neobyčejná bohatost magického světa. Za toto bohatství vděčíme téměř neohraničené obrazotvornosti J. K. Rowlingové, ale i rozsáhlému společně sdílenému kulturnímu dědictví magické tradice.*“

---

³² ZORMANOVÁ, Lucie. *Projektová výuka*. In: Metodický portál RVP. [online]. [cit.24.03.2017] Dostupné z: <<http://clanky.rvp.cz/clanek/c/s/14983/PROJEKTOVA-VYUKA.html>>.

*Lektvary a kouzla, obři a draci, kotle a křišťálová koule – vše má fascinující a často překvapivou historii sahající stovky a někdy i tisíce let do dávné minulosti“.*³³

Z tohoto důvodu jsem vytvořila vlastní návrh letního dětského tábora, který by děti zvládl přenést do tohoto kouzelného světa.

Tábor by byl určen pro děti od osmi do třinácti let.

Pro začátek by účastníci tábora měli sraz na vlakovém nádraží, které by bylo tematicky vyzdobeno (transparent s nápisem nástupiště 9¾, na vagónu nápis Bradavický expres, vedoucí přestrojeni do kostýmů kouzelníků a další), během jízdy vlakem by děti mohly ochutnat různé cukrovinky známé z knih, tento způsob cesty do tábora by dětem přinesl zážitek spjatý se světem Harryho Pottera.

Po příjezdu do tábora by si účastníci na shromáždění vyslechli školní píseň z knihy *Harry Potter a kámen mudrců*³⁴ a poté by byli rozděleni do jednotlivých kolejí pomocí moudrého klobouku. Jednalo by se o losování papírků s názvy kolejí, po vylosování by každý dostal šátek s barvou dané koleje (Nebelvír – červená, Zmijozel – zelená, Havraspár – modrá, Mrzimor – žlutá) a zařadil se k určenému vedoucímu (barevně rozdělení dle kolejí).

Vedoucí kolejí by poté měli za úkol udělat si s dětmi úvodní posezení, přednést co je na táboře čeká, popovídat si o tom, zda Harryho Pottera znají, zda četli knihu nebo viděli film, a co je zaujalo.

---

³³ KRONZEK, Allan Zola. KRONZEK, Elizabeth. *Škola čarodějů: průvodce magickým světem Harryho Pottera*. s. 5.

³⁴ ROWLING, Joanne K. *Harry Potter a kámen mudrců*. s. 55 – 56.

Režim dne by probíhal obdobně jako na jiném letním táboře.

8:00	budíček
8:15 – 8:30	rozcvička
8:30 – 8:45	ranní hygiena
8:45 – 9:00	snídaně
9:15 – 9:30	ranní nástup (představení programu na daný den)
9:30 – 12:00	dopolední program
12:30 – 13:00	oběd
13:00 – 14:00	odpolední klid
14:00 – 16:30	první část odpoledního programu
16:30 – 16:45	svačina
16:45 – 18:15	druhá část odpoledního programu
18:30 – 19:00	večeře
19:15 – 19:45	večerní hygiena
20:00 – 21:45	večerní táborák
22:00	večerka

Tabulka 2.: Režim dne

Zdroj: vlastní

Dopolední program by probíhal jako škola čar a kouzel, děti by se zúčastnily předmětu bylinkářství (kde by se naučily druhy rostlin a jejich případné využití), magické formule (představení kouzel z knih), alchymie (hodina týkající se předem připravených chemických pokusů, které si děti budou moci vyzkoušet), fantastická zvířata (představení tvorů obývajících kouzelný svět), jasnovidectví (věštění z ruky, znamení zvěrokruhu), astronomie (suhvězdí, měsíc, slunce).

První část odpoledního programu by se týkala pohybových aktivit, jako trénink pohybové hry famfrpál (popis pravidel na str. 33), túra po Bradavických pozemcích, létání na košťatech (překážková dráha), stezka po zapovězeném lese (obdobná pravidla jako u hledání pokladu).

Druhá část odpoledního programu by zahrnovala prvky estetické výchovy, jako výroba vlastních hůlek a košťat, malba erbu koleje, vytvoření magického tvora, naučení školní písničky, a také by zahrnoval kurz šachu.

Večerní táborák by sloužil k předčítání z knihy *Harry Potter a kámen mudrců*.

Poslední den tábora by dopolední program obsahoval test s otázkami z předmětů, které byly dětem během tábora přestaveny, první část odpoledního programu by se týkala turnaje ve famfrpálu. Za tyto aktivity by děti dostaly body, které se následně sečtou a ve druhé části odpoledního programu koleje s nejvyšším počtem bodů vyhraje školní pohár. Na závěr všichni účastníci zazpívají školní píseň. Náhradou za večerní táborák by bylo na konec promítnutí filmu *Harry Potter a kámen mudrců*.

7. Charakteristika vybraného školního zařízení

Zkrácená a upravená verze projektu proběhla ve školní družině Základní školy v Trhových Svinech, která se nachází v místě mého bydliště. Vykonávala jsem zde povinnou praxi v rámci svého studia na TF JU, a proto jsem byla obeznámena s běžným chodem tohoto zařízení a byla mi zde umožněna realizace a ověření projektu.

„Základní škola Trhové Sviny leží na severozápadě města blízko hlavní silnice spojující naše město s Českými Budějovicemi. Areál školy se skládá z budov pavilónového typu vzájemně propojených. Ve škole se začalo učit od 8. září 1963. Základní škola je součástí výchovně vzdělávací soustavy. Poskytuje základní vzdělání podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Naše šance“ a osnov včetně učebních plánů určených MŠMT ČR. Člení se na 1. stupeň (1. - 5. roč.) a 2. stupeň (6. - 9. roč.). Výchovně vzdělávací činnost mimo vyučování se realizuje ve školní družině (kapacita 170 žáků) a školním klubu (kapacita 150 žáků) formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností. Ve školním roce 2015/16 byla školní družina rozdělena do šesti oddělení, v nichž pracovalo šest kvalifikovaných vychovatelek na plný nebo částečný úvazek. Dvě oddělení školní družiny působila v kmenových třídách, zbývající čtyři oddělení využívala prostorů pro odpočinkové a zájmové aktivity v učebnách tříd prvního stupně. Školní družina je otevřena každý den od 6:00 do 7:40 h a od 11:40 do 16:30 h a po tuto uvedenou dobu poskytuje všem navštěvujícím dětem bezpečné zázemí. Školní družinu navštěvovalo 157 žáků (vloni 135) a měsíční poplatek byl 100 Kč.“³⁵

---

³⁵ MIKEŠ, Jan. Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za školní rok 2015/16. In: Základní škola Trhové Sviny. [online]. [cit.24.03.2017]. Dostupné z: <http://www.zssviny.cz/sites/default/files/download/vyrocní_zprava_2015_16.pdf>.

Ke škole je také připojena školní kuchyně s jídelnou, tělocvična, atletický areál a pergola s herními prvky (pískoviště, pingpongový stůl, skluzavka s houpačkou).

Projekt byl realizován v šestém oddělení školní družiny, které má na starosti vedoucí školní družiny Jana Princová. Toto oddělení navštěvují zejména děti 4. třídy, ale jsou zde i děti z 5. a 3. třídy.

8. Projekt

Charakteristika: Projekt s názvem *Magická škola*, který je zaměřený na tematiku Harryho Pottera, obsahuje volnočasové činnosti s využitím prvků z oblasti estetické výchovy. Při projektu bude také dětem představena postava Harryho Pottera a svět, ve kterém se nachází. Zde bylo čerpáno ze čtvrté kapitoly teoretické části práce s názvem *Stručné představení série knih o Harry Potterovi*. Účastníky projektu byly děti ze školní družiny, pouze z 1. stupně (celkem 24 dětí). Projekt jsem rozdělila na tři setkání, neboť na vlastní realizaci projektu mi vedení školní družiny vyčlenilo pouze čas od 14:00 h do 16:30 h.

Místo realizace: Školní družina ZŠ Trhové Sviny, 6. oddělení

Věková skupina: děti 8 – 11 let

Cíle: Seznámit děti s tím, co nabízí magický svět Harryho Pottera. Rozvoj fantazie a představivosti. Projekt podporuje také rozvoj pohybových a tvořivých dovedností a schopností, jako je komunikace a spolupráce ve skupině.

1. Setkání

Pomůcky: klobouk, papíry, hůlky (klacíky, čínské hůlky), výtvarné potřeby, barevné provázky, kusy látek

Cíle: Rozvoj fantazie a tvořivých dovedností. Představení kouzelnického světa a postavy Harryho Pottera dětem.

Aktivita: Předtím, než odstartujeme program prvního dne, posadíme se s účastníky na koberec do kroužku a začneme s asociacemi. Každé dítě řekne jedno slovo, které se mu vybaví, když se řekne Harry Potter.

Poté se budeme zabývat zkráceným příběhem Harryho Pottera:

„Harry byl desetiletý sirotek, který bydlel s tetou, strýcem a rozmazleným bratrancem, a ti ho neměli moc rádi, nosil obnošené oblečení a neměl ani vlastní pokoj, spal v přístěnku pod schody.

Na své jedenácté narozeniny obdržel dopis o přijetí do Bradavické školy čar a kouzel, který mu přinesl šafář Hagrid. Harry se rozhodl do školy nastoupit a s Hagridovou pomocí se před ním otevřel svět, o němž neměl ani ponětí. Dveře se před ním otvíraly samy, jen pomocí slov, Hagridova motorka dokázala létat, celé nástupiště na nádraží je schované za neviditelným průchodem, vše bylo zařízeno pomocí kouzel.

Hagrid také poučí Harryho, že v jejich krásném kouzelnickém světě existuje zlo, a to v podobě Lorda Voldemorta, zlého černokněžníka, který Harrymu zabil rodiče. Nyní je ale neznámo kde, v ústraní a je slabý. Harry se rozhodne, že jestli se Pán zla vrátí, musí ho porazit.

Poté Harry nastoupí do školy, zde se naučí vše potřebné pro život čaroděje; jak létat na koštěti, jak se připravují lektvary, jak správně vyslovovat zaříkadla, jak se bránit proti černé magii a mnoho dalších užitečných věcí. Harry se také stane chytačem ve školním sportu famfrpálu. Samozřejmě si ve škole najde své nejlepší přátele, Rona a Hermionu.

Mezi tím Lord Voldemort znovu načerpá ztracené síly a v kouzelnickém světě vypukne obrovská bitvadohra se zlem plná zraňujících kleteb, mocných kouzel, která dokáží ovládat přírodní živly, předměty nebo dokonce mysl, magických tvorů, jako jsou vlkodlaci, skřeti, domácí skřítci nebo obři.

Bitva potrvá velmi dlouho, až do doby, kdy Harry a jeho kamarádi už budou téměř dospělí. Všichni Voldemortovi odpůrci už se budou pomalu smiřovat s porážkou, ale nakonec Harry Lorda Voldemorta porazí a dobro zvítězí.“³⁶

Dále si promluvíme o tom, zda děti knihy četly nebo zda viděly filmové zpracování. Mohou také doplnit, co se jim případně líbilo či nelíbilo. Děti také budou seznámeny s tím, jak dlouho projekt bude probíhat a co bude obsahovat.

---

³⁶ ZDROJ: Vlastní

Seznamte se s Harrym Potterem – Při první aktivitě bude dětem představen svět Harryho Pottera prostřednictvím mnou vymyšleného příběhu, přičemž děti vsedě nebo nejlépe vleže poslouchají:

„Představte si, že jste doma se svými rodiči a případnými sourozenci, sedíte s nimi u jídelního stolu a vychutnáváte si své oblíbené jídlo. Najednou někdo zazvoní u dveří, vy se jdete podívat. Když ale dveře otevřete, nikdo za nimi není. Vy si ale všimnete, že na prahu leží dopis adresovaný vám. Okamžitě ho otevřete a pustíte se do čtení: Vážený účastníku, s potěšením Vám oznamujeme, že jste byl přijat ke studiu na Škole čar a kouzel v Bradavicích. V příloze Vám posíláme seznam potřebného vybavení. Se srdečným pozdraven Albus Brumbál, ředitel školy.

Nemůžete tomu uvěřit, může to být vůbec pravda? Odnese dopis ukázat rodičům, ti ale nevypadají vůbec překvapeně a odhalí vám velké tajemství. Oni sami jsou také kouzelníci. Řeknou vám, že jako děti také studovali v Bradavicích, a že budou nadšeni, když tam nastoupíte.

Rozhodnete se tedy jet, v den nástupu do školy vás rodiče odvezou na nádraží, kde projdete neviditelnými dveřmi na nástupiště 9 a 3/4, nasednete do vlaku a odjíždíte do neznáma. Vlak je plný dětí, jako jste vy. Cesta svižně utíká a najednou jste v Bradavicích.

Po vystoupení z vlaku se seznámíte se šafářem Hagridem, který je velmi vysoký, zarostlý, ale také usměvavý. Ten vás i s ostatními dětmi, které nastupují do prvního ročníku, zavede k jezeru. Venku je tma a jediné, co je vidět, jsou zářivé hvězdy, ale také obrovský hrad na protějším břehu s mohutným cimbuřím, observatoří, sovincem a řadou štíhlých věží. „Vítám vás v Bradavicích“ řekne Hagrid. Poté nasednete do člunu a Hagrid zavolá: „Tak jedem!“ a najednou se všechny čluny naráz samy rozjedou a dovezou vás až k hradu.

U brány vidíte sedět mourovatou kočku, která se během mžiku promění v profesorku McGonagallovou. Ta vás odvede k mohutným zdobeným dveřím velké síně. Když se dveře otevrou, spatříte nádhernou hradní síň, kde jsou postaveny čtyři dlouhé stoly. Unich sedí studenti vyšších ročníků a nad nimi se ve vzduchu vznáší tisíce svíci. Když vzhlédnete, všimnete si, že strop vypadá jako skutečné noční nebe a okolo vás létají zářící duchové. Než si stihnete síň pořádně prohlédnout, postaví vás přímo před učitelský stůl. Na něm je položen starý moudrý klobouk. A víte, co se bude dít teď?“

Zde příběh končí a navazuje další aktivita.

Do které koleje patříš? – Aktivita spočívá v tom, že se děti rozdělí do týmů pomocí moudrého klobouku, ve kterém budou lístečky s názvy kolejí: Nebelvír, Zmijozel, Havraspár a Mrzimor. Pro tyto týmy budou děti sbírat body v následujících aktivitách. Jednotlivé skupiny budou odlišeny pomocí náramků v barvách jednotlivých kolejí (Nebelvír – červená, Zmijozel – zelená, Havraspár – modrá, Mrzimor – žlutá), přičemž dětem lze navrhnout, aby si na příští setkání oblékly tričko v barvě své koleje. Počet připravených lístečků odpovídá počtu dětí. Než děti začnou losovat, budou pomocí krátké básničky z knihy *Harry Potter a kámen mudrců*³⁷ seznámeny s tím, co nabízí jednotlivé koleje:

*„Zdá se vám, že jsem ošklivý –
myslete si, co chcete,
chytřejší klobouk než jsem já
na světě nenajdete.
Nechte si svoje buřinky
i své klobouky z plsti
jsem moudrý klobouk z Bradavic,
jenž vám nic neodpustí.
Každému vidím do duše,
vím, z jakého je těsta
nasad' si mě a řeknu ti,
kam povede tvá cesta.
Možná tě čeká Nebelvír,
kde mají chrabré srdce;
odvaha, klid a rytířskost
jdou u nich ruku v ruce.
Nebo tě čeká Mrzimor:
máš jejich mravní sílu,*

---

³⁷ ROWLING, Joanne K. *Harry Potter a kámen mudrců*. s. 55 – 56.

*jsou čestní a vždy ochotní
přiložit ruku k dílu;
či moudrý starý Havraspár,
pokud máš bystrou hlavu,
tam důvtipní a chápaví
vždy najdou čest a slávu.
Nebo to bude Zmijozel,
kde nastane tvá chvíle,
ti ničeho se neštítí,
by svého došli cíle.
Nasad' si mě a neboj se
(jen vlastní strach tě leká)!
Já, moudrý klobouk z Bradavic,
ti řeknu, co tě čeká!“*

Hůlky – Aktivita, při které mají děti za úkol vyrobit si svou vlastní kouzelnickou hůlku. Budou jim poskytnuty veškeré potřeby na výrobu a jako vzor jim bude předvedena jedna předem vyrobená hůlka. Za vyrobení hůlky dostane každý účastník jeden bod pro svou kolej.

2. Setkání

Pomůcky: 1 camrál (volejbalový míč), 2 potlouky (tenisové míčky), 1 zlatonka (kulička), pracovní list, psací potřeby, papír, pastelky

Cíle: Zlepšit pohybové, výtvarné a literární dovednosti. Rozvoj schopností, jako je představivost, komunikace, práce v týmu a osvojení si pravidel hry.

Aktivity: Program druhého dne začíná venku na hřišti, kde děti utvoří týmy podle kolejí.

Famfrpál – Jedná se o pohybovou hru, která je vytvořena jakýmsi spojením „vybíjené, hry na třetího a hledání pokladu“. S dětmi si nejdříve popovídáme o tom, jak vypadá famfrpál v kouzelnickém světě a jak se liší od toho, který budou hrát ony (je to míčová hra, při které hráči létají na košťatech a snaží se trefit camrálem do brány. Ostatní míče, jako je potlouk a zlatonka, jsou očarovány, aby létaly samy). Před začátkem turnaje bude provedeno rozlosování zápasů například pomocí klobouku, v němž budou čtyři kuličky dvou barev. Poté budou děti poučeny o pravidlech hry.

Hráči: Tým tvoří 1 brankář, 1 chytač (snaží se nalézt ukrytou zlatonku), 2 odražeči (jejich úkolem je vybit střelce soupeřícího týmu, stojí po stranách hřiště), střelci (mají za úkol trefit se camrálem do brány).

Pravidla: Před začátkem hry rozhodčí schová zlatonku někam do prostoru hřiště a camrál umístí doprostřed. Odražeči stojí po stranách hřiště, přičemž každá dvojice dostane jeden potlouk. Střelci stojí u brány, každý na své polovině hrací plochy. Hra začíná zvukovým signálem, přičemž střelci vybíhají pro camrál a mohou si přihrávat. Snaží se ho dostat do brány soupeřícího týmu, a musí se přitom vyhýbat míčům, které na ně vrhají odražeči ve snaze vybit soupeřovy hráče. Než mohou odražeči vybijet, musí si potlouk alespoň jednou přehodit mezi sebou a tím ho „nabít“. Když se střelci podaří potlouk při vybití chytit, zachrání tím jednoho vybitého spoluhráče a vrací potlouk zpět odražečům. Každá branka se počítá za 1 bod. Hra končí nalezením zlatonky (což se rovná 3 bodům) nebo vypršením 10 minutové hrací doby. Získané body se přičtou každému týmu (koleji). **Lektvary** – Aktivita, ve které rozvíjejí čtení při práci s pracovním listem, který obsahuje úryvek z knihy *Harry Potter a kámen mudrců*. Úkoly budou děti řešit společně, až na druhý úkol - tajenku. Tři děti, které ji správně a nejrychleji vylustí, získají body pro svou kolej (1. místo – 3 body, 2. místo – 2 body, 3. místo – 1 bod).

Pracovní list

Text: „Vaším úkolem zde je zvládnout náročnou vědu a přesné umění přípravy lektvarů,“ začal. Spíš jen šeptal, než mluvil, studenti však slyšeli každé slovo - stejně jako profesorka McGonagallová si i Snape dovedl bez námahy udržet ve třídě ticho. Jelikož se to obvykle obejde bez pošetilého mávání hůlkou, leckdo z vás stěží uvěří, že i to jsou kouzla a čáry. Pochybují, že byste opravdu pochopili, jaký půvab v sobě má tíše bublající kotlík a výpary, které se nad ním *teteň*, a neviditelná síla štáv, jež skrytě putují lidskými žilami, omamují mysl a podrobují si smysly. Dokážu vás naučit, jak připravit věhlas, stáčet slávu a dokonce uložit do zabroušených flakonů smrt - pokud ovšem nejste takové stádo tupohlavců, jaké musím obvykle učit.“

(J. K. Rowlingová - Harry Potter a kámen mudrců)

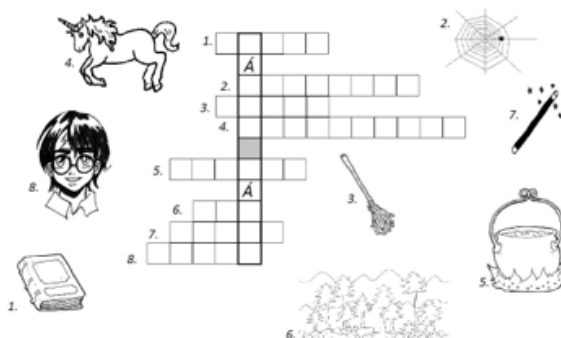
Úkoly:

1. Čím bys nahradil slovo „teteň“?

---

2. Jaký lektvar se skrývá v tajence?

3. Vymysli, jaké přísady by se použily k přípravě tohoto lektvaru:

---

4. Víš co je to „flakon“?

Obrázek 1.: Pracovní list

Zdroj: vlastní

Magický tvor - V této aktivitě mají děti za úkol vymyslet, nakreslit a pojmenovat své magické stvoření, které bude zkombinované z částí různých zvířat. Pro inspiraci jim bude ukázán obrázek hipogryfa, jménem Klofan z knihy *Harry Potter a věžeň z Azkabanu*, a k tomu vyslechnou jeho popis: „*Tělo, zadní nohy a ocas měl koňský, ale předníma nohama, křídly a hlavou připomínal gigantického orla s krutě zahnutými ocelově šedými zobáky a velkýma zářivě oranžovými očima. Půl metru dlouhé pařáty na předních nohou působily děsivě.*“³⁸

³⁸ ROWLING, Joanne K. *Harry Potter a věžeň z Azkabanu*. s. 54.

Když všechny děti dokreslí, proběhne hlasování. Každý má jeden hlas a nesmí hlasovat pro svůj obrázek. Tři výkresy s nejvyšším počtem hlasů obdrží body pro svou kolej (1. místo – 3 body, 2. místo – 2 body, 3. místo – 1 bod).

3. Setkání

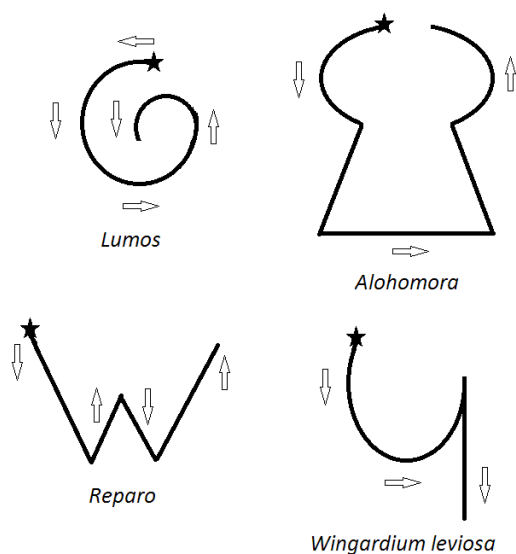
Pomůcky: vyrobené hůlky, papíry, psací potřeby, vítězný pohár (vyrobený pohár se sladkou odměnou)

Cíle: Zlepšení koordinace a hbitosti rukou, procvičení paměti. Zlepšení hudebních dovedností, komunikace a práce ve skupině.

Aktivity: Poslední den projektu, po jeho dokončení bude probíhat závěrečná reflexe. Posadíme se s dětmi do kroužku a promluvíme si o tom, jaké aktivity jsme dělali, které je bavily nejvíce a proč. Jak se jim celkově program líbil, co nového se dozvěděly a co by například změnilo.

Magické formule – Při této aktivitě se děti naučí čtyři zaklínadla a musí je zkombinovat s rychlým pohybem hůlky. Nejdříve dětem budou kouzla předvedena: *Lumos* – slouží k rozsvícení světla na špičce hůlky, *Alohomora* – dokáže otevřít zamčené dveře, *Reparo* – opravovací kouzlo, *Wingardium leviosa* – pomocí tohoto kouzla se předměty dokáží vznášet). Poté děti dostanou list kouzel, kde jsou graficky znázorněny pohyby hůlkou. Hvězdičkou je vždy znázorněn začátek pohybu a šipkami směr pohybu hůlky.. Pro ukázkou jim bude názorně jedno zaklínadlo předvedeno. Děti dostanou čas na to, aby si mohly zaklínadla nacvičit a zapamatovat. Tři děti, které si je zvládnou nejrychleji zapamatovat a následně předvést, získají další body pro svou kolej (1. místo – 3 body, 2. místo – 2 body, 3. místo – 1 bod).

List kouzel

Obrázek 2.: List kouzel

Zdroj: vlastní

Školní píseň – Děti dostanou vytištěný text písně z knihy *Harry Potter a kámen mudrců*³⁹ a jejich úkolem bude vymyslet jeden verš navíc. Činnost probíhá ve skupinách (kolejích). Bodování bude záviset na tom, jak rychle týmy verš vytvoří (1. místo – 4 body, 2. místo – 3 body, 3. místo – 2 bod, 4. místo – 1 bod). Na závěr děti k písni přidají vymyšlené verše a píseň si společně zaspívají.

*„Bradavice, Brada Bradavice,
každý z nás chce vědět víc, než ví,
at' jsme ještě hloupí jelímanci,
nebo nám už vlasy šediví.
Našim hlavám může nejvíc prospět,
když se tady něco naučí,
ted' je v nich vzduch a spousta much,
prachu a starých pavučin.*

³⁹ ROWLING, Joanne K. *Harry Potter: a kámen mudrců*. s. 60.

*Učte nás všechno, co za to stojí
a co leckdo z nás už zapomněl,
pomozte nám a každý sám
zvládne víc, než by vůbec měl.“*

Školní pohár – Jedná se o vyhlášení celoprojektové soutěže o školní pohár. Za každou kolej se sečtou získané body a ta s nejvyšším počtem vyhraje. Děti z vítězného týmu získají předem vyrobený pohár, který bude naplněn sladkou odměnou.

8.1 Popis průběhu

Při prvním setkání s dětmi jsme začali úvodními asociacemi, přičemž každé dítě mělo za úkol říci jedno slovo, které je napadne, když se řekne Harry Potter. Slova dětí se často opakovala, mezi nejčastější patřila: čaroděj, kouzelník, brýle, magie, Voldemort, kouzla, Harry, Ron, Hermiona.

Děti si vyslechly úvodní příběh a poté jsme si spolu povídali o tom, zda některé knihy četly a jak se jim líbily. Zjistila jsem, že z celkového počtu 24 dětí četly knihy jen čtyři, dalších 15 vidělo pouze filmové zpracování a zbytek Harryho Pottera zná jen podle názvu, ale netuší, o čem příběhy pojednávají. Ověřilo se tedy tvrzení z knihy *České děti jako čtenáři* od Ireny Prázové, Kateřiny Homolové, Hany Landové a Víta Richtera, které uvádí, že: „*Harry Potter stále zůstává pro děti fenoménem, ale dnešní děti Harryho Pottera znají zejména z filmů a již méně z knížek. Děti považují za lepší si nejdříve knihu přečíst a až potom zhlédnout její zfilmovanou verzi. Přesto se často v dnešní době stává, že právě film, který zhlédnou, je přivede k tomu, aby si knížku přečetly.*“⁴⁰ Děti se také shodly, že se jim nejvíce líbí první díl série, který působí nejmagičtěji a nejpohádkověji.

Následovala první část samotného programu, a to aktivita s názvem *Seznamte se s Harrym Potterem*, při níž děti ležely ve třídě na koberci a poslouchaly. Vše proběhlo v klidu, nikdo nevyrušoval.

---

⁴⁰ PRÁZOVÁ, Irena. HOMOLOVÁ, Kateřina. LANDOVÁ, Hana. RICHTER, Vít. *České děti jako čtenáři*. s. 37.

Poté jsme se přesunuli k aktivitě: *Do které koleje patříš*. Zde jsem se setkala s tím, že děti toužily být pouze ve dvou kolejích, a to buď v Nebelvíru, do níž patří hlavní hrdinové, Harry, Ron a Hermiona nebo ve Zmijozelu, kde studoval Lord Voldemort a také Harryho školní nepřítel, Draco Malfoy. Ti, co skončili v Mrzimoru nebo Havraspáru, působili zpočátku trochu zklamaně.

Následovala výroba hůlek. Na tuto aktivitu se těšily především dívky, což bylo vidět i na jejím průběhu. Chlapci měli hůlky vyrobené během 10 minut, jen aby si s nimi mohli hrát. Dívky si na výrobě daly velmi záležet a dokonce používaly na zdobení látky v barvě koleje, do které patřily.

Program druhého setkání začal venku na hřišti. Oznámila jsem, že budeme hrát míčovou hru *Famfrpál*. Všechny děti byly nadšené, míčové hry je velice baví a patří do běžného chodu školní družiny. Nejprve jsme si povídali o tom, jak vypadá Famfrpál v kouzelnickém světě. Poté jsem dětem představila pravidla hry, přičemž jejich komentář byl pouze: „*Škoda, že nemůžeme létat na koštěti.*“ První hra byla trochu zmatená a v jejím průběhu jsem ještě musela dovysvětlit pravidla. Druhá hra už probíhala v pořádku. Děti působily nadšeně, celkem jsme hráli tři hry. Nejdříve vylosované týmy hrály proti sobě, a poté si vítězné týmy zahrály finálový zápas.

Dále jsme se s dětmi přesunuli do třídy, kde probíhala aktivita *Lektvary*. Zde měly děti pracovat s textem prostřednictvím pracovního listu, kde je nejvíce zaujala tajenka a vymýšlení přísad do lektvarů. Děti ze čtvrtých a pátých tříd neměly s pracovním listem sebemenší problém, naopak děti ze třetích tříd potřebovaly občas trochu pomoci. Příklad vypracovaného listu najdete v příloze I.

Posléze přišel čas na aktivitu *Magický tvor*. Do kreslení se opět zapojily více dívky než chlapci, které výtvarné činnosti příliš nebaví. I tak se snažili něco vytvořit, to hlavní, co je motivovalo, byl zisk bodů. Příklad obrázku najdete v příloze II.

Poslední setkání jsme zahájili úkolem s názvem *Magické formule*, kterou děti pochopily velmi rychle. Aktivita se dařila spíše chlapcům, kteří si dokázali vytvořit dokonce kouzelnický souboj pomocí formulí z listu kouzel. Ten, který předvedl správný pohyb hůlkou a vyřkl kouzelnou formuli jako první, vyhrál.

Další činnost, kde měly děti za úkol vymyslet jeden verš navíc, proběhla velice rychle, protože děti pracovaly ve skupinkách po kolejích a samozřejmě všechny chtěly získat co největší počet bodů. Verše zněly: „*V Nebelvíru máme víru*“, „*Havraspár by pohár vyhrát měl.*“, „*Zmijozel je nejlepší kolej*“, „*V Mrzimoru jen jedničky dostáváme*“. Následně jsme si píseň zazpívali.

Nakonec jsme se přesunuli na poslední bod programu s názvem *Školní pohár*, což bylo vyhlášení celoprojektové soutěže kolejí o sladkou odměnu. Na tuto část se samozřejmě děti těšily nejvíce. Bodové výsledky byly velmi těsné, ale nakonec pohár vyhrála kolej s názvem Havraspár s celkovým počtem 20 bodů, na druhém místě byl Nebelvír s 18 body a o třetí místo se dělily koleje Zmijozel a Mrzimor s 16 body.

Na úplný konec probíhala závěrečná reflexe s dětmi. Nejdříve jsme si zopakovali, jakými aktivitami jsme se zabývali, které se jim líbily nejvíce, vyšlo najevo, že u chlapců byl nejlepší aktivitou *Famrpál*, kdežto u dívek to byla výroba hůlek. Poděkovala jsem všem dětem za účast a pochválila jsem je za to, jak se snažily při realizaci mého projektu.

8.2 Zhodnocení projektu

Vedoucí školní družiny Jana Princová byla přítomna průběhu celého projektu a po jeho skončení mi napsala zpětnou vazbu: „*Projekt byl velmi dobře rozčleněn. Děti měly možnost si odpočinout i se zapojit do pohybových aktivit. Děti si rozvíjely jak svou fantazii a kreativní myšlení, tak si zkusily zahrát pro ně novou míčovou hru famfrpál. Tato hra je dle mého názoru nadchla z celého projektu nejvíce. Nejlepší aktivitou na podporu zručnosti a kreativity byla výroba hůlek a kreslení kouzelného tvora. Samotnou mě překvapilo, kolik různých částí zvířat jsou děti, zejména dívky, schopny zkombinovat do vytvoření jednoho „nového“ zvířete. Tato aktivita i samotný pracovní list zaujala spíše děvčata, což je vidět na konečných výtvorech. Naopak ve famfrpálu a magických formulích dominovali spíše chlapci.*

Celkově bych celý průběh projektu zhodnotila kladně a dokonce famfrpál bych ráda zařadila do programu pro běžný chod družiny.“ Originál viz příloha III.

Ze začátku jsem měla obavy, jak bude projekt v praxi probíhat a zda děti vůbec zaujme. Průběh všech připravených aktivit probíhal dle očekávání. Jelikož jsem do této školní družiny docházela na praxi v rámci studia, znala jsem všechny děti jménem a již jsem také věděla, co od nich mohu očekávat.

Byla jsem také trochu nervózní z toho, že povedu velkou skupinu dětí sama po celou dobu projektu, jelikož jsem s tím doposud neměla téměř žádnou zkušenost. Nejvíce jsem se bála vysvětlování pravidel hry. Děti sice zpočátku vypadaly, že mě úplně nepochopily, ale jakmile se hra rozběhla a vše jsme si předvedli, tak se bez problémů zapojily.

Největší motivací pro děti byla soutěž o školní pohár, a to kvůli vítězné sladké odměně. Děti se snažily zadané úkoly plnit rychle a také si dávaly záležet.

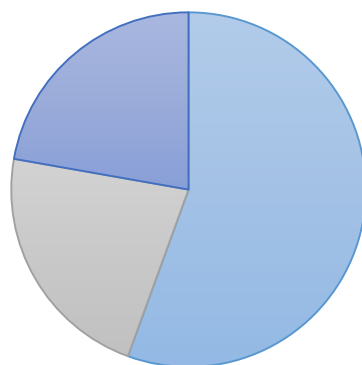
Děti doposud takovýto druh projektu v družině nezažily, ale působily dojmem, že je projekt baví a při závěrečné reflexi zmínily, že by uvítaly více takovýchto projektů. Proto bych projekt hodnotila jako úspěšný. Při jeho realizaci jsem se nesetkala s žádnými problémy a myslím, že se mi také podařilo dodržet všechny cíle, které jsem si stanovila. Vyskytovaly se ovšem rozdíly mezi chlapci a dívkami. Dívky nejvíce vynikaly u aktivit na rozvoj tvořivých, výtvarných a hudebních dovedností, kdežto chlapcům se především vedly aktivity pro zlepšení pohybových dovedností, koordinace a paměti. Rozvoj komunikačních schopností se dařil u všech účastníků po celou dobu projektu. Diskuze nastala především u aktivity *Magický tvor*, kde děti vymýšlely, jaké nadpřirozené schopnosti by jejich zvíře mohlo mít, a nápady se předháněly mezi sebou. Zlepšení práce ve skupině bylo vidět hlavně u aktivity *Famfrpál*, která vyžadovala, aby děti fungovaly jako tým, pokud chtěly vyhrát.

8.3 Ověření projektu

Před realizací projektu z celkového počtu 24 zúčastněných dětí četly díla o Harrym Potterovi 4, dalších 15 dětí vidělo filmové zpracování a zbylé děti ho neznaly.

Závěrečné ověření projektu proběhlo po roce od realizace, z důvodu časového odstupu, aby bylo zřejmé, zda cíl projektu přivést děti ke čtení byl naplněn. Uskutečnilo se pomocí dotazníkového šetření s otázkami (odpovídalo celkem 18 dětí, které se projektu zúčastnily):

1. Pamatuješ, jak se jmenoval projekt realizovaný ve školní družině s tématikou Harryho Pottera?

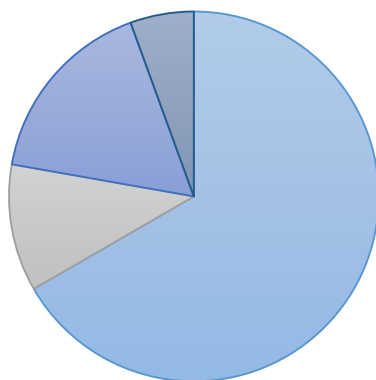
■ Magická škola (10) ■ Kouzelná škola (4) ■ Nevím (4)

Graf 3. Grafické znázornění odpovědí na otázku číslo 1.

Zdroj: Vlastní

U druhé a třetí otázky se odpovědi pokaždé opakovaly.

2. Vzpomeneš si, co jsme při projektu dělali?
3. Která aktivita tě zaujala nejvíce?

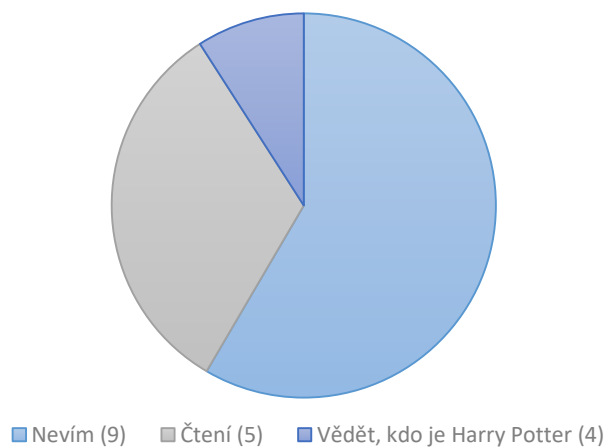

■ Famfrpál (12) ■ Kouzlení (2) ■ Výroba hůlek (3) ■ Kreslení (1)

Graf 4. Grafické znázornění odpovědí na otázku číslo 2 a 3.

Zdroj: Vlastní

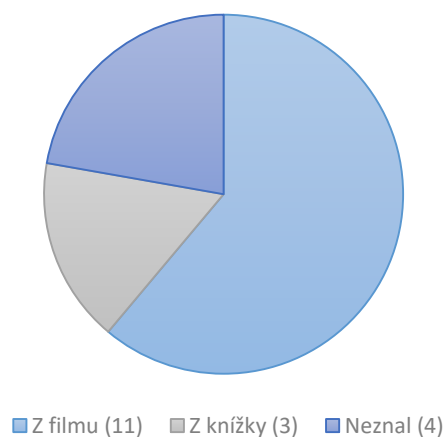
4. Víš, jaký byl cíl tohoto projektu?

Graf 5. Grafické znázornění odpovědí na otázku číslo 4.

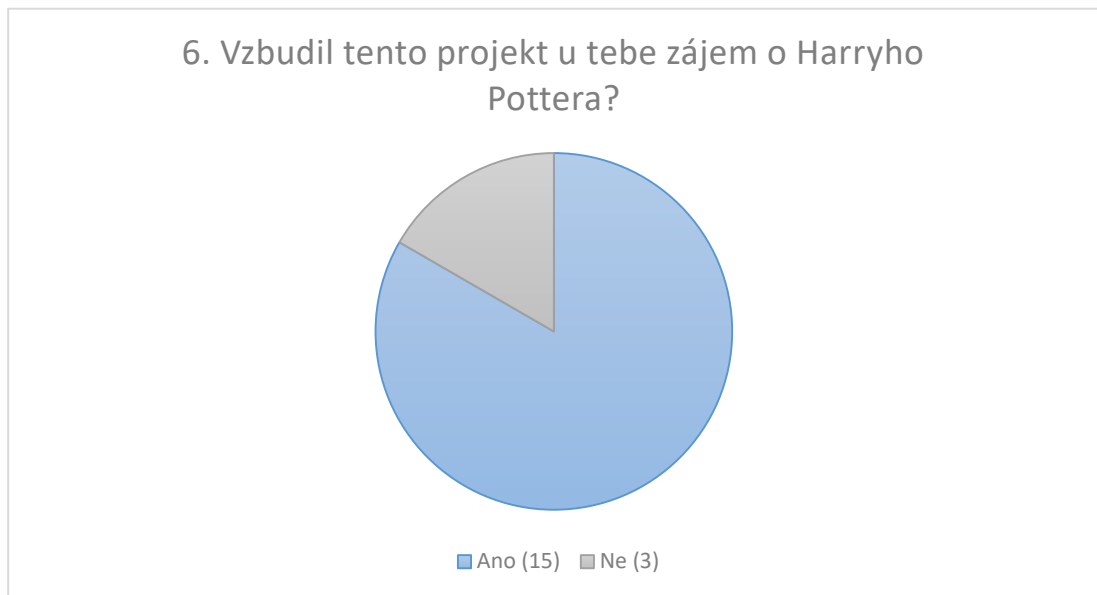
Zdroj: Vlastní

5. Znal jsi Harryho Pottera i před tímto projektem? Odkud?

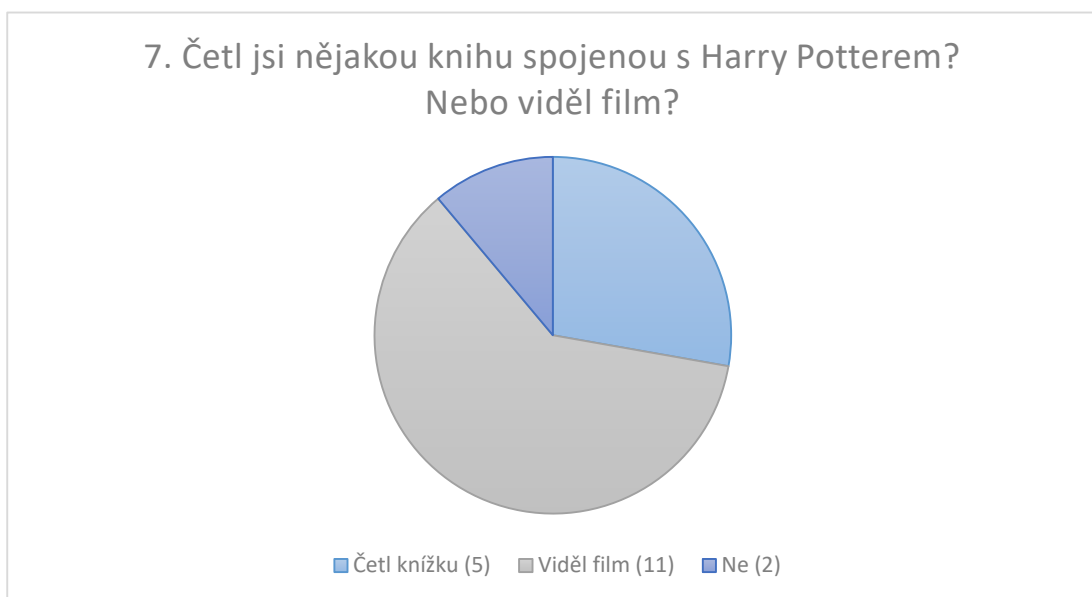

Graf 6. Grafické znázornění odpovědí na otázku číslo 5.

Zdroj: Vlastní

Graf 7. Grafické znázornění odpovědi na otázku číslo 6.
Zdroj: Vlastní

Graf 8. Grafické znázornění odpovědi na otázku číslo 7.
Zdroj: Vlastní

Na otázku číslo 8. Líbilo by se ti víc takovýchto projektů ve školní družině?

- 18 dětí odpovědělo *ano*

Z výsledků dotazníkového šetření je patrné, že za uplynulou dobu od realizace projektu až po ověření, se zájem o Harryho Pottera u dětí změnil.

Původně: z 18 dětí – 11 vidělo film, 3 četly knihu a 4 Harryho neznaly (viz. graf 6).

Nyní: z 18 dětí – 11 vidělo film, 5 četly knihu a 2 Harry Potter nadále nezaujal (viz graf 8).

Zde je vidno, jak se zájem změnil, z původních třech dětí, které četly nějakou knihu o Harrym Potterovi, se počet zvýšil na pět.

Závěr

Ve své práci jsem se zabývala žánrem fantasy a jeho využitím při volnočasové práci s dětmi a mládeží.

Cílem práce bylo představit literární fenomén Harry Potter, odhalit, co stojí za jeho značnou popularitou a zjistit, jak je možné propojit fantasy tvorbu J. K. Rowlingové s volnočasovými aktivitami školní družiny. Čtení ve volném čase je podle mého názoru pro děti velice důležité, a to jak pro jejich budoucí vzdělání, tak pro rozvoj dětské fantazie prostřednictvím poutavých příběhů.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou částí.

Teoretická část se zabývá čtenářskými preferencemi žánru v rámci výzkumu českého dětského čtenářství, který realizoval v letech 2013 a 2014 Knihovnický institut Národní knihovny České republiky. Dále práce uvádí vlastní zjištění preference žánru fantasy, které pochází z dětského oddělení Jihočeské vědecké knihovny v Českých Budějovicích. Následuje pokus o definici žánru fantasy. Pro tento žánr neexistuje pouze jedna přesná definice. Každý autor na fantasy nahlíží rozdílně, navíc se žánr mnohdy prolíná i s jinými. Mezi stěžejní díla žánru fantasy patří bezpochyby romány o Harrym Potterovi. V této části práce jsem vyzdvihla skutečnost, že fantasy literatura vtahuje děti do vysněného fantaskního světa a skrze své hrdiny jim zprostředkovává fantastické zážitky. Předává jim morální hodnoty a dokáže jim přinést potěšení i v dospělém životě.

Po stručném představení celé ságy o Harrym Potterovi následuje část, která se věnuje využití této literatury ve volném čase a objasňuje proč vést děti ke čtení této literatury. Praktická část obsahuje návrh letního dětského tábora, který se mi bohužel nepodařilo zrealizovat, z tohoto důvodu byla vytvořena zkrácená verze projektu s názvem *Magická škola* pro děti ve věku 8 – 11 let, který byl uskutečněn ve školní družině základní školy v Trhových Svinech. Součástí praktické části je také charakteristika tohoto zařízení následována popisem aktivit při jednotlivých setkáních. Závěrečná část práce popisuje realizaci a také závěrečné zhodnocení celého projektu a jeho ověření.

Projekt měl za cíl seznámit děti s postavou Harryho Pottera a představit blíže svět, ve kterém se nachází. Dalšími cíli byly: rozvoj fantazie a představivosti, rozvoj pohybových a tvořivých dovedností a sociálních dovedností jako je komunikace a práce ve skupině. Myslím, že cíle projektu se mi podařilo naplnit. Děti se nejen seznámily s tím, co příběhy o Harrym Potterovi nabízejí. Pomocí výsledků dotazníkového šetření realizovaného rok po projektu je také patrné, že se zvýšil počet dětí, které přečetly alespoň jednu knihu ze ságy o Harrym Potterovi. Jsem ráda, že se mi povedlo projektem v dětech vzbudit zájem o tuto literaturu, i když v malé míře.

Při práci na této bakalářské práci jsem se dozvěděla mnoho pro mě nových, teoretických poznatků a při samotné realizaci projektu jsem získala cenné zkušenosti pro práci s dětmi.

Seznam použitých zdrojů

a) Primární literatura

ROWLING, Joanne K. *Harry Potter: a kámen mudrců*. Praha: Albatros, 2000. 284 s. ISBN 80-00-00788-6.

ROWLING, Joanne K. *Harry Potter a tajemná komnata*. Praha: Albatros, 2001. 303s. ISBN 80-00-06456-2.

ROWLING, Joanne K. *Harry Potter a vězeň z Azkabanu*. Praha: Albatros, 2001. 383 s. ISBN 80-00-00951-X.

ROWLING, Joanne K. *Harry Potter a ohnivý pohár*. Praha: Albatros, 2001. 570 s. ISBN 80-00-00994-3.

ROWLING, Joanne K. *Harry Potter a Fénixův řád*. Praha: Albatros, 2004. 795 s. ISBN 80-00-01294-4.

ROWLING, Joanne K. *Harry Potter a princ dvojí krve*. Praha: Albatros, 2005. 532 s. ISBN 80-00-01819-5.

ROWLING, Joanne K. *Harry Potter a relikvie Smrti*. Praha: Albatros, 2008. 626 s. ISBN 978-80-00-02122-5.

b) Sekundární literatura

ČERNÁ, Olga. *Čtení není žádná nuda: náměty k rozvíjení čtenářské gramotnosti a radosti ze čtení*. Praha: Portál, 2014. 120 s. ISBN 978-80-262-0720-7.

HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*. Praha: Portál, 2004. 174 s. ISBN 80-7178-927-5.

JUNG, Mathias. *Kouzlo sebeuskutečnění: Harry Potter v nás*. Praha: Portál, 2012. 192 s. ISBN 978-80-262-0164-9.

KRONZEK, Allan Zola. KRONZEK, Elizabeth. *Škola čarodějů: průvodce magickým světem Harryho Pottera*. Praha: Rybka Publishers, Knižní klub, 2002. 313 s. ISBN 80-242-0743-5.

LEDERBUCHOVÁ, Ladislava. *Dítě a kniha: o čtenářství jedenáctiletých*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004. 184 s. ISBN 80-86898-01-6.

MOCNÁ, Dagmar a Josef PETERKA. *Encyklopedie literárních žánrů*. Praha: Paseka, 2004. 704 s. ISBN 80-7185-669-X.

NEFF, Ondřej; Jaroslav OLŠA. ed. *Encyklopedie literatury science fiction*. Praha: H & H, 1995. 560 s. ISBN 80-85390-33-7.

PRÁZOVÁ, Irena. HOMOLOVÁ, Kateřina. LANDOVÁ, Hana. RICHTER, Vít. *České děti jako čtenáři*. Brno: Host ve spolupráci s Národní knihovnou České republiky, 2014. 136 s. ISBN 9788074914928.

SMITH, Sean. *Sen jménem Harry Potter: životní příběh J. K. Rowlingové*. Praha: Knižní klub, 2002. 208 s. ISBN 80-242-0849-0.

TRÁVNÍČEK, Jiří. *Česká čtenářská republika: generace, fenomény, životopisy*. Brno: Host, 2017. 447 s. ISBN 978-80-88069-50-8.

VLAŠÍN, Štěpán. *Slovník literární teorie*. Vyd. 2., rozš. Praha: Československý spisovatel, 1984. 465 s.

c) Internetové zdroje

BEZR, Ondřej. *Mezi malými čtenáři je nejpopulárnější Harry Potter a Bylo nás pět*. In: Idnes.cz. [online]. [cit. 24.03.2017]. Dostupné z: <http://kultura.zpravy.idnes.cz/mezi-malymi-ctenari-je-nejpopularnejsi-harry-potter-a-bylo-nas-pet-1d2/literatura.aspx?c=A110823_161122_literatura_ob>.

JVK. České Budějovice. [online]. [cit. 24.03.2017]. Dostupné z: <<http://www.cbvk.cz/>>.

JVK. České Budějovice. *Ocenění*. [online]. [cit. 24.03.2017]. Dostupné z: <http://www.cbvk.cz/files/historie/oceneni_knihovna_roku_2016.jpg>.

HLOUŠKOVÁ, Zuzana. *Povídání o žánru fantasy*. In: Studijní a vědecká knihovna Hradec Králové. [online]. [cit. 24.03.2017]. Dostupné z: <<http://www.svkhk.cz/Pro- knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=20120117>>.

MARTINUS.CZ. *Harry Potter a Prokleté dítě*. In: Martinus.cz. [online]. [cit. 24.03.2017]. Dostupné z: <<http://www.martinus.cz/?uItem=240773>>.

MIKEŠ, Jan. *Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za školní rok 2015/16*. In: Základní škola Trhové Sviny. [online]. [cit.24.03.2017]. Dostupné z: <http://www.zssviny.cz/sites/default/files/download/vyrocní_zprava_2015_16.pdf>.

ROWLING, J.K.. *J.K.Rowling – about*. . [online]. [cit. 24.03.2017] Dostupné z: <<http://www.jkrowling.com/about/>>.

SVAZ KNIHOVNÍKŮ A INFORMAČNÍCH PRACOVNÍKŮ. Výsledky. In: mojekniha.cz. [online]. [cit. 24.03.2017]. Dostupné z: <<http://www.mojekniha.cz/mojeVysl.htm#204>>.

UNIVERSAL ORLANDO. [online]. [cit. 22.01.2018]. Dostupné z: <<https://www.universalorlando.com/web/en/us/universal-orlando-resort/the-wizarding-world-of-harry-potter/hub/index.html>>.

UNIVERSAL STUDIO HOLLYWOOD LOS ANGELES. [online]. [cit. 22.01.2018]. Dostupné z: <<https://www.universalstudioshollywood.com/things-to-do/rides-and-attractions/the-wizarding-world-of-harry-potter/>>.

WARNER BROS. Studio Tour London - The Making of Harry Potter. Warner Bros. Studio Tour London - The Making of Harry Potter [online]. [cit. 22.01.2018]. Dostupné z: <<https://www.wbstudiotour.co.uk/home>>.

ZORMANOVÁ, Lucie. *Projektová výuka*. In: Metodický portál RVP. [online]. [cit.24.03.2017] Dostupné z: <<http://clanky.rvp.cz/clanek/c/s/14983/PROJEKTOVA-VYUKA.html>>.

Seznam příloh

- Příloha I. Ukázka vypracovaného pracovního listu (Marek, 10 let)
- Příloha II. Ukázka obrázku magického tvora (Klára, 9 let)
- Příloha III. Originál hodnocení projektu (Jana Princová, Základní škola Trhové Sviny)
- Příloha IV. Ukázka vyplněného dotazníku (Natálie, 10 let)

Příloha I.: Ukázka vypracovaného pracovního listu (Marek, 10 let)

Pracovní list

Text: „Vaším úkolem zde je zvládnout náročnou vědu a přesné umění přípravy lektvarů,“ začal. Spíš jen šeptal, než mluvil, studenti však slyšeli každé slovo - stejně jako profesorka McGonagallová si i Snape dovedl bez námahy udržet ve třídě ticho. Jelikož se to obvykle obejde bez pošetilého mávání hůlkou, leckdo z vás stěží uvěří, že i to jsou kouzla a čáry. Pochybují, že byste opravdu pochopili, jaký půvab v sobě má tiše bublající kotlík a výpary, které se nad ním *tetelí*, a neviditelná síla šťáv, jež skrytě putují lidskými žilami, omamují mysl a podrobují si smysly. Dokážu vás naučit, jak připravit věhlas, stáčet slávu a dokonce uložit do zabroušených flakonů smrt - pokud ovšem nejste takové stádo tupohlavců, jaké musím obvykle učit.“

(J. K. Rowlingová – Harry Potter a kámen mudrců)

Úkoly:

1. Čím bys nahradil slovo „tetelí“?

lila

2. Jaký lektvar se skrývá v tajence?

1. K N I H A

2. P A V U C I M A

3. K O Š T Ě

4. J E D M O R O Ž E C

5. K O T L Í K

6. L E S

7. H O J K A

8. H A R R Y

3. Vymysli, jaké přísady by se použily k přípravě tohoto lektvaru:

ruže, cukr, tulipán, magnet

4. Víš co je to „flakon“?

lahve

Příloha II. Ukázka obrázku magického tvora (Klára, 9 let)

Žirafoslonojednorozovýbokočk

Příloha III. Originál hodnocení projektu (Jana Princová, Základní škola Trhové Sviny)

Projekt byl velmi dobře rozčleněn.

Děti měly možnost si odpočinout i se zapojit do pohybových aktivit. Děti si rozvíjely jako svou fantazii a kreativní myšlení, tak se skvěle sešla pro ně novou měřicí soustavou fajnšpál.

Tato hra je dle mého měřicího modelu a celého projektu nejvíce. Nejlepší aktivitou na podporu souměrnosti a kreativity byla například kuličky a kreslení kreslicího tvaru. Samotnou mě přitáhlo, když veškeré části vytvářel jsem děti, zejména dívky, schopny abstrahovat do měřicího jednotky „množství“ goniček. Tato aktivita i samotný pracovní list zaujala spíše dívky, což je i vidět na koncových výsledcích. Naopak, ne fajnšpál a magických formulček dominovali spíše chlapci.

Celkově bych celý průběh projektu hodnotila kladně a zejména fajnšpál bych řada zařadila do programu pro běžný školní vyučování -

paní Princová

ZÁKLADNÍ ŠKOLA
TRHOVÉ SVINY
Školní 713, 374 01 Trhové Sviny
Tel.: 366 322 742

Příloha IV. Ukázka vyplněného dotazníku (Natálie, 10 let)

Dotazník k projektu

1. Pamatuješ, jak se jmenoval projekt realizovaný ve školní družině s tematikou Harryho Pottera?

magická škola

2. Vzpomeň si, co jsme při projektu dělali?

fantazie

3. Která aktivita tě zaujala nejvíce?

fantazie

4. Víš, jaký byl cíl tohoto projektu?

nevím

5. Znal jsi Harryho Pottera i před tímto projektem? Odkud?

z filmu

6. Vzbudil tento projekt u tebe zájem o Harryho Pottera?

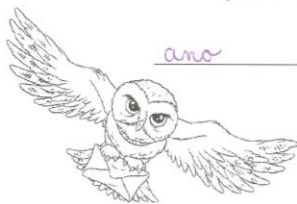
ano

7. Četl jsi nějakou knihu spojenou s Harry Potterem? Nebo viděl film?

četl knihu

8. Líbilo by se ti víc takovýchto projektů ve školní družině?

ano

Abstrakt

SMRČKOVÁ, B. Žánr fantasy a jeho využití při práci s dětmi a mládeží ve volném čase. České Budějovice 2017. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra pedagogiky. Vedoucí práce doc. PhDr. Helena Zbudilová, Ph.D.

Klíčová slova: fantasy, literatura, čtenářská preference, Harry Potter, magický svět, J. K. Rowlingová, projekt, děti, školní družina

Tato bakalářská práce se zabývá žánrem fantasy a jeho využitím při práci s dětmi a mládeží ve volném čase. Na základě výzkumu oblíbenosti žánru mezi dětmi a mládeží jsem pro svůj projekt zvolila jako inspirační zdroj románový cyklus o H. Potterovi. Teoretická část zahrnuje popis čtenářské preference žánru v rámci výzkumu českého dětského čtenářství z let 2013 - 2014, který realizoval Knihovnický institut Národní knihovny České republiky. Práce obsahuje také zjištění preference žánru, které předkladatelka práce ověřila v Jihočeské vědecké knihovně v Českých Budějovicích. Teoretická část obsahuje také definici žánru fantasy, stručné představení autorky a série děl. Praktická část spočívá ve vytvoření a ověření konkrétního projektu, který byl inspirován tvorbou o H. Potterovi. Projekt, určený pro věkovou kategorii dětí od 8-11 let, proběhl na ZŠ Trhové Sviny. Následuje závěrečná reflexe.

Abstrakt v anglickém jazyce

The Fantasy Genre And Its Use in the Work with Children and Adolescents in Leisure Time

Keywords: fantasy, literature, reading preferences, Harry Potter, magic world, J. K. Rowling, project, children, school club

This thesis focuses on the fantasy genre and its use in the work with children in free time. Based on the research of the popularity of the genre among young children I chose the novel about H. Potter as an inspiration for my project. The theoretical part mentions reading preferences survey among Czech children conducted in 2013 - 2014, which was implemented by the Librarianship Institute of the National Library of the Czech Republic. The thesis also includes findings about the genre preferences which the author verified in the Research Library of South Bohemia in České Budějovice. The theoretical part also contains a definition of the fantasy genre, brief introduction to the life and literary work of the author. The practical part presents a specific project and its verification in practice, which was inspired by H. Potter book. The project is focused on children aged 8-11 years and took place at the afterschool club of the Elementary School in Trhové Sviny. Finally, the thesis brings the final reflection and conclusion.